

ЎЗБЕК ЎГЛОНИ – ЖАҲОН ЧЕМПИОНИ!

Рустам Қосимжонов шахмат бўйича жаҳон тожини кийди!
Ўзбекистон Президенти унга табрик йўллади!

Da'vat

Мактаб – дунё иморатларининг энг муқаддаси ва қадрлиси. Мактабнинг чин ва ҳақиқий маъносини билган миллатлар жонлари, моллари илан ҳиммат ва ғайратларини сарф этиб, миллатнинг тараққийи ривожига ижтиход қўлурлар.

Махмудхўжа БЕҲБУДИЙ

Ma'rifat

ENLIGHTENMENT

XALQ ZIYOLILARI GAZETASI

معرفت

1931-yildan chiqa boshlagan

2004-yil 14-iyul, chorshanba

№ 57 (7666)

Kuch – bilim va tafakkurda

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг ҚАРОРИ

2004-2009 ЙИЛЛАРДА МАКТАБ ТАЪЛИМИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ДАВЛАТ УМУММИЛЛИЙ ДАСТУРИНИ АМАЛГА ОШИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «2004-2009 йилларда Мактаб таълимни ривожлантириш давлат умуммилий дастури тўғрисида» 2004 йил 21 майдаги ПФ-3431-сон Фармонини бажариш юзасидан ҳамда умумий ўтара таълим тизимини тубдан яхшилаш, энг юксак, замонавий талабларга жавоб берадиган ўқув-моддий базасини ва таълим стандартларини шакллантириши, қишлоқ ва шаҳар мактабларининг моддий базаси ҳамда жиҳозланишидаги тафовутларни босқичма-босқич бартараф этиши асосида болаларни ўқитишин учун тенг шарт-шароитлар яратиш максадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қиласи:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2004 йил 19 февралдаги Ф-1910-сон фармойиши билан тузилган Maxsus комиссия томонидан ишлаб чиқилган 2004-2009 йилларда Мактаб таълимни ривожлантириш давлат умуммилий дастуруни амалга ошириш тадбирлари 1-иловага мувофиқ маъкуллансин, унда кўйидагилар назарда тутилади:

умумтаълим мактаблари биноларни ва муҳандислик-коммуникация инфраструктуруни тубдан янгилаш ва капитал реконструкция қилиш;

мактабларни замонавий ўқув ва ўқув-лаборатория ускуналари, компьютер техникиси, дарслерлар ва ўқув-услубий материаллар билан жиҳозлаш;

таълим стандартлари ва ўқув дастурларини такомиллаштириш;

умумтаълим мактабларини малакали педагог кадрлар билан таъминлаш, ўқитувчиларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш нинг самарали тизимини яратиш, улар меҳнатини рағбатлантириши кучайтириш;

умумтаълим мактаблари спорт базасини мустаҳкамлаш ва уларда спортни ривожлантириш.

2. Кўйидагилар:

бузуб ташланадиган авария ҳолатидаги мактаблар ўрнига янги мактаблар куриш, мактабларни, шу жумладан, бориши қийин бўлган минақалардаги мактабларни капитал реконструкция қилиш, капитал ва жорий таъмирлашнинг ҳар ийли тасдиқланадиган аниқ рўйхатига ўзгартириш киритиш ҳуқуки берилсин.

3. Қорақалпогистон Республикаси Вазирлар Кенгаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари Ўзбекистон Республикаси Ҳалқ таълими вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги ва Молия вазирлиги билан биргаликда, ушбу карорнинг 2-бандида тасдиқланган параметрлардан келиб чиқсан ҳолда 2005-2009 йилларда умумтаълим мактабларини тиклашнинг аниқ худудий дастурларини бир ой муддатда ишлаб чиқсанлар ва тасдиқласинлар.

Шу билан бирга, капитал реконструкция қилиш ва капитал таъмирлаш даврида тикланаётган мактаблар ўқувчilarини яқинда жойлашган мактабларга ва бошқа умумтаълим муассасаларига, ўқув жараёнига зарар етказмаган ҳолда

цияларини мустаҳкамлашнинг 220 лойиҳа ечими кўрсатилган намуnavий альбом ишлаб чиқилганлиги;

умумтаълим мактабларини янгида куриш юзасидан намуnavий лойиҳаларни ишлаб чиқиша ўқувчи ўринларининг чекланган сони шаҳар жойларда 945 ўрин, қишлоқ жойларда - 630 ўрин ва тогли ҳамда узоқ минтақалarda - 160 ўрингача этиб белгиланганлиги;

мактабларни тиклаш ишларини амалга оширища намуnavий лойиҳаларга ҳамда тасдиқланган куриш мөъёrlari ва қоидаларига риоя қилиниши учун жавобгарлик Ўзбекистон Республикаси «Давархитекткурилиш» кўмитасига юкланиши;

тасдиқланган намуnavий лойиҳалар ва лойиҳа ечимларини аниқ шароитларга боғлашда улардан четга чиқиша факат бош лойиҳалаш институтлари билан келишилгандан ва Ўзбекистон Республикаси «Давархитекткурилиш» кўмитаси томонидан тасдиқлангандан кейин йўл қўйилиши мъалумот учун қабул қилинсин.

6. Белгилаб қўйилсинки:

янги курилган ва капитал реконструкция қилинган умумтаълим мактаблари обьектларини қабул қилиш тасдиқланган сифат стандартларiga ва намуnavий лойиҳаларга қатъий риоя қилган ҳолда 4-иловага мувофиқ таркибдаги давлат комиссияси томонидан амалга оширилади;

архитектура-курилиш назоратини амалга ошириш ваколати берилган органлар холосаси бўйича аниқланган стандартлар ва намуnavий лойиҳалardan четга чиқиша ҳоллари мавхуд бўлгандаги сифатиз бажарилган курилиш-монтаж ва таъмирлаш ишлари қиймати миқдоридаги иш жамиятлари куриш қийматидан чиқарилади ёки камчиликлар айбдор томоннинг маблағлари ҳисобига бартараф этилади.

7. Қорақалпогистон Республикаси Вазирлар Кенгаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари хузуридан Ягона буюртмачи хизматларига Ўзбекистон Республикаси «Давархитекткурилиш» кўмитасининг вакиллари 5-иловага мувофиқ биринчи кўйилсин, уларга олиб борилаётган ишларнинг тасдиқланган намуnavий лойиҳаларга, куриш мөъёrlari ва қоидаларига мувофиқлиги таъминланishi учун жавобгарлик юклансин.

8. Ўзбекистон Республикаси «Давархитекткурилиш» кўмитаси:

Қорақалпогистон Республикаси Вазирлар Кенгаси, вилоятлар ва Тошкент

шахар ҳокимликлари, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт вазирлиги, Молия вазирлиги ҳамда Ҳалқ таълими вазирлиги билан биргаликда, бузуб ташланадиган мактаблар ўрнига куриладиган янги обьектларни мактабларни капитал реконструкция қилиш ва капитал таъмирлаш ишларини фойдаланишга тайёр ҳолда бажариш шартларида ҳамда фақат тасдиқланган намуnavий лойиҳалар бўйича пуррат таңлов савдоларининг ўз вақтида ўтказилишини таъминласин;

мактабларни куриш, капитал реконструкция қилиш ва таъмирлаш юзасидан буюртмачилар ва пурратчилар ўтасида пуррат шартномалари тузилиши ва шартнома мажбуриятлари бажарилиши устидан доимий мониторинг олиб борсин;

ҳар чорақда Вазирлар Маҳкамасига шартнома мажбуриятлари бажарилиши мониторинг натижалари, лойиҳалаштириш ва қурилиш ишларининг сифати тўғрисида ахборот тақдим этсин.

9. «Давархитекткурилиш» кўмитаси Ўзбекистон Республикаси Ҳалқ таълими вазирлиги, давлат спорт кўмитаси ҳамда Ўзбекистон Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси билан биргаликда:

умумтаълим мактаблари хузуридаги спорт иншоотларини лойиҳалаштириш, куриш ва реконструкция қилиш юзасидан амалдаги норматив хужжатларни иккى ой муддатда қайта кўриб чиқсан;

умумтаълим мактаблари хузуридаги замонавий ва ихчам жисмоний тарбия-спорт комплексининг бир қатор намуnavий лойиҳаларини 2004 йил охиригача ишлаб чиқсан ва тасдиқласин;

тасдиқланган кўрсаткичларга мувофиқ, намуnavий лойиҳалар асосида ҳар бир қишлоқ мактабида жисмоний тарбия-спорт комплекси барпо этилишини таъминласин.

10. Maxsus комиссия (Ш.М.Мирзиёев)га 2004-2009 йилларда Мактаб таълимни ривожлантириш давлат умуммилий дастурунинг амалга оширилиши юзасидан мунтазам мониторинг олиб бориши юклансин.

Maxsus комиссия ҳар ийли календарь ийларда ярим йиллик якунлари бўйича Мактаб таълимни ривожлантириш давлат умуммилий дастурунинг бажарилиши натижалари тўғрисида Вазирлар Маҳкамаси мажлислиарида ахборот берсин.

11. Мазкур қарорнинг бажарилиши наторат килиш Ўзбекистон Республикасининг Болалар спортини Ш.М.Мирзиёев зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси

И.Каримов

Тошкент шаҳри, 2004 йил 9 июль

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг
«2004-2009 ЙИЛЛАРДА МАКТАБ ТАЪЛИМИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ДАВЛАТ
УМУММИЛИЙ ДАСТУРИНИ АМАЛГА ОШИРИШ ЧОРА-ТАДБИRLARI ТЎҒРИСИДА»
ги Қарорига иловалар билан 2-8-бетларда танишасиз

2004-2009 йилларда Мактаб таълимини ривожлантириш Давлат умуммиллий дастурини амалга ошириш бўйича ТАДБИРЛАР

Т\р	Тадбирлар	Бажариш муддатлари	Бажариш учун масъуллар
I. Умумтаълим мактабларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш			
1.	Ўқувчиларни яқиндаги мактабларга, бошқа таълим муассасаларига ва ихтимоий соҳа муассасалари биноларига вақтинча кўчириш схемаларини кўрсатган ҳолда бузилиши, капитал реконструкция қилиниши, капитал ёки жорий таъмирланиши керак бўлган ҳар бир мактабнинг жойлашиши харитасини ишлаб чиқиши тугаллаш, бунда уларнинг кўчирилишини ва ишлаб турган мактаблар ўқувчилар контингентини тифизлаштирилишини тиклаш ишларини ўtkазish муддатлари билан боғлаган, мактабларнинг жойлашиши, таълим олаётгандар сони, машғулотларнинг навбатма-навбатлиги, ўқувчилар ва ўқитувчилар контингентини қайta жойлаштиришнинг мактабдан йироқлигини хисобга олган ҳолда тузиш.	бир ҳафта муддатда	Қорақалпогистон Республикаси Вазирлар Кенгashi, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари, Халқ таълими вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги
2.	Бузиладиганлари ўрнига янги мактаблар қуриш, капитал реконструкция қилиш, капитал ва жорий таъмирлаш параллелидан келиб чиқиб жойлашиши хариталари асосида ва ўқувчиларни вақтинча кўчириб жойлаштириш схемасини хисобга олган ҳолда ҳар бир обьект бўйича тиклаш ишларини бажаришнинг худудий дастурларини ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш. Бунда мавжуд умумтаълим мактабларининг моддий-техника базасидан, қурилиши тугалланмаган обьектлар ва таълим муассасаларига кўйиладиган талабларга мос бўлган бошқа бинолардан самарали фойдаланиши назарда тузиш.	бир ой муддатда	Қорақалпогистон Республикаси Вазирлар Кенгashi, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари, Халқ таълими вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги, Молия вазирлиги
3.	Мактабларнинг хатловдан ўtkazishi натижалари асосида фойдаланишдаги мактабларни типлари бўйича тизимга солиш, улар моддий базасининг амалдаги ҳолатини баҳолашнинг сифат ва миқдор мезонларини белгилаш, бунда зарур коммуникациялар, сув, иссиқлики ва мактаб инфраструктурунинг мавжудлигига алоҳида эътиборни қаратиш.	бир ой муддатда	Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси
4.	Тизимга солиш якунлари бўйича мактабларни капитал ва жорий таъмирлаш бўйича алоҳида вилоят, шаҳар, туман ва қишлоқ жойнинг шароитларига боғлашни хисобга олган ҳолда ҳаражатларнинг чекланган нормативларини ишлаб чиқиш.	икки ҳафта муддатда	Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси
5.	Янги мактаблар қуриш ва мактабларни капитал реконструкция қилишнинг намунавий лойиҳаларини жойларга боғлаган, хавфсизлик ва ўқув жараёни талабларига муовфикалини таъминлаган ҳолда ишлаб чиқиш ишларини якунлаш.	бир ой муддатда	Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси
6.	Амалда фойдаланиш мақсадида намунавий лойиҳалар, капитал ва жорий таъмирлаш учун ҳаражатларнинг чекланган нормативлари кўрсатилган альбомларни тайёрлаш ва нашр этиш	бир ой муддатда	Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси
7.	Мактабларни капитал реконструкция қилишнинг намунавий лойиҳалари макетлари кўргазмасини ташкил этиш.	2004 йил 20 июлгача	Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси
8.	Мактаб таълимини ривожлантириш дастурини амалга оширишга ихтисослашетган мавжуд пуррат қурилиш ташкилотлари ва қурилиш индустриси обьектларини хатловдан ўtkazishни тугаллаш. Бунда касб-хунар коллажлари ва академик лицейлар қурилишига жалб этилган қурилиш индустриси корхоналари ва пуррат ташкилотларининг қувватидан фойдаланиш.	икки ҳафта муддатда	Махсус комиссия, Вазирлар Маҳкамасининг Қурилиш; қурилиш материаллари саноати, коммунал хизматлар кўrsatiш ва Транспорт комплекси, Ихтимоий комплекс, Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси, "Ўзқуришматериаллари" компанияси, Қорақалпогистон Республикаси Вазирлар Кенгashi, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари билан биргаликда
9.	Намунавий лойиҳалар талабларидан келиб чиқиб мактабларни тиклашда фойдаланиш учун мўлжалланган намунавий қурилиш конструкциялари ва узелларини белгиланган тартибида аниқлаш ва тасдиқлаш, уларни экспертизадан ва синовдан ўtkazish, сўнgra уларни ишлаб чиқаришни ташкил этиш.	2004 йил 1 сентябргача	"Ўзқуришматериаллари" компанияси, Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси, "Ўстандарт" агентлиги
II. Мактабларни замонавий ўқув-лаборатория ускуналари ва компьютер техникаси билан жиҳозлаш			
1.	Таълим муассасаларининг ягона ахборот маконига интеграцияси чукурлаштирилишини хисобга олган ҳолда замонавий мактабни жиҳозлаш концепциясини ишлаб чиқиш	бир ҳафта муддатда	Халқ таълими вазирлиги, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги, Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги, Иқтисодиёт вазирлиги
2.	Академик лицейлар ва касб-хунар коллажлари умумтаълим фанлари хоналарининг жиҳозланиши таҳлили асосида умумтаълим мактабларининг физика, кимё, биология ва информатика хоналарини давлат таълим стандартлари, ўқув режалари ва ўқитиши дастурлари талабларига муовфиқ бўлган замонавий ўқув-лаборатория ускуналари ва компьютер техникаси билан жиҳозлаш нормативларини ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш.	икки ҳафта муддатда	Халқ таълими вазирлиги, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг Ўрта маҳсус, касб-хунар таълими маркази
3.	Умумтаълим мактабларининг моддий-техника базаси замонавий ҳолатини хатловдан ўtkazishning миқдор ва сифат кўrсаткичлари асосида зарур ўқув-лаборатория ускуналари рўйхатини ва молиявий маблағларга бўлган эҳтиёжни аниқлаш.	бир ой муддатда	Халқ таълими вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги, Молия вазирлиги
4.	Ажратиладиган ўқув-лаборатория ускуналаридан фойдаланиш ва уларни сақлаш тартиби тўғрисидаги низом лойиҳасини ишлаб чиқиш, бунда улардан самарали фойдаланишни ҳамда сақлашнинг таъминланиши учун умумтаълим мактаблари ўқитувчилари ва раҳбарларининг шахсий жавобгарлигини назарда тузиш.	2004 йил 1 августгача	Халқ таълими вазирлиги, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг Ўрта маҳсус, касб-хунар таълими маркази, Адлия вазирлиги
5.	Республиканинг ҳар бир минтақаси бўйича ўқув-лаборатория ускуналарига техник хизмат кўrсатиш ва	2004 йил 1 августгача	Халқ таълими вазирлиги, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг Ўрта маҳсус,

(Давоми 3-бетда)

уларни таъмирлаш бўйича моддий база мавжудлигини, шунингдек, тегишли ўқитувчилар билан таъминланганликни ўрганиш.			касб-хунар таълими маркази, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари
6. Ажратилаётган ўкув-лаборатория ускуналаридан фойдаланиш бўйича ўқитувчилар малакасини оширишнинг ихтинослаштирилган ўкув дастурларини ишлаб чиқиши.	2004 йил 10 августгача		Халқ таълими вазирлиги, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг Ўрта маҳсус, касб-хунар таълими маркази
7. Мактабларни тиклаш ишлари муддатлари билан боғлаган ҳолда 2005-2009 йилларда мактабларни замонавий ўкув-лаборатория ускуналари ва компютер техникиси билан жиҳозлаш дастури лойиҳасини ишлаб чиқиши ва Вазирлар Маҳкамасига киритиш.	2004 йил 20 августгача		Халқ таълими вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги, Молия вазирлиги
8. Академик лицейлар ва касб-хунар колледжларини жиҳозлаш тажрибасини ҳисобга олган ҳолда умумтаълим мактаблари учун ўкув-лаборатория ускуналари рўйхатини тайёрлаш ва уларни маҳаллий корхоналарда имкони борича ишлаб чиқариши ўзлаштириш учун тарқатиш.	икки ҳафта муддатда		Иқтисодиёт вазирлиги, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг Ўрта маҳсус, касб-хунар таълими маркази
9. Тошкент шаҳрида, шунингдек, Урганч, Самарқанд ва Фарғона шаҳарларида маҳаллий корхоналарда ишлаб чиқариладиган мактаб парталари, мактаблар учун мебеллар ва бошқа ўкув ускуналари кўргазмаларини ташкил этиш.	Ҳар йили 1 сентябргача		Иқтисодиёт вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги, Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси, «Ўзқўргазмасавдо»
10. Ўрта маҳсус, касб-хунар таълими муассасалари учун импорт қилинадиган асбоб-ускуналарни ҳамда ривожланган мамлакатларнинг ўкув юртларида фойдаланиладиган мактаб ускуналарининг истиқболли турларини ҳисобга олган ҳолда мактаб мебеллари ва ўкув-лаборатория ускуналарини ишлаб чиқаришга давлат буюртмасини жойлаштириш учун маҳаллий ишлаб чиқарувчилар ўртасида танлов савдолари ўтказиш.	Ҳар йили 1 октябргача		Иқтисодиёт вазирлиги, Молия вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги
11. 2005-2009 йилларда мактабларни замонавий ўкув-лаборатория ускуналари ва компютер техникиси билан жиҳозлаш дастури прогноз кўрсаткичларини ҳисобга олган ҳолда мактаб ва ўкув-ускуналарининг аниқ турларини ишлаб чиқаришга давлат буюртмасини дастури лойиҳасини ишлаб чиқиши ва белгиланган тартибида Вазирлар Маҳкамасига киритиш.	2004 йил 20 октябргача		Иқтисодиёт вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги, Молия вазирлиги

III. Мактабларни дарсликлар ва ўкув-услубий материаллар билан таъминлаш

1. Давлат таълим стандартларини, умумий ўрта таълим ўкув режалари ва дастурларини такомиллаштириш ва босқичма-босқич жорий этиш ишларини тугаллаш, бунда ўкув материалини ўзлаштириш билан боғлик юкламаларнинг ўқитувчиларнинг ёш хусусиятларига ва тиббий нормалари, шунингдек, педагогика юкламалари ва ўқитувчиларга нисбатан малака талабларига мувофиқлигини ўрганиши назарда тутиш.	икки ҳафта муддатда		Халқ таълими вазирлиги
2. Узлуксиз таълим тизими учун янги ўкув дастурлари, дарсликлар ва ўкув кўлланмаларини қайта кўриб чиқиш ва уларнинг янгиларини яратиш бўйича Ҳукумат комиссиясига давлат таълим стандартларини такомиллаштириш ва уларни босқичма-босқич жорий этиш, шунингдек, умумий ўрта таълимдан ўрта маҳсус, касб-хунар таълимiga астасекин ўтишини таъминлайдиган ўкув режалари ва дастурлари мазмунини мақбуллаштириш бўйича таклифлар тақдим этиш.	бир ой муддатда		Халқ таълими вазирлиги
3. Мазмунига кўра, такомillлаштирилган давлат таълим стандартлари талабларига ва замонавийлаштирилган ўкув дастурларига мувофиқ бўлган материалларни нашр этишини ва харид қилишни таъминлайдиган дарсликлар ва ўкув-методик адабиётларни яратиш, танлаб олиш, баҳолаш, ва тасдиқлашнинг тендер тизимини яратиш.	2004 йил 1 августгача		Халқ таълими вазирлиги, Матбуот ва ахборот агентлиги, Молия вазирлиги
4. Мактабларни замонавий компютер техникиси билан таъминлашни ҳисобга олган ҳолда ахборотлар, интерактив таълим дастурларининг муқобил манбаларини ишлаб чиқаришни ташкил этиш мақсадида мамлакатимиз индустриясининг дастурий маҳсулотларни ишлаб чиқиши ва кўпайтириш бўйича имкониятларини ўрганиш.	2004 йил 1 августгача		Халқ таълими вазирлиги, Алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги
5. Умумтаълим мактаблари учун дарсликлар ва ўкув-услубий кўлланмалар нашр этиш дастури лойиҳасини ишлаб чиқиши ва Вазирлар Маҳкамасига киритиш.	2004 йил 20 августгача		Халқ таълими вазирлиги, Матбуот ва ахборот агентлиги, Молия вазирлиги

IV. Умумтаълим мактабларини педагог-кадрлар билан таъминлаш, ўқитувчиларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш, уларнинг меҳнатини рағбатлантиришни кучайтириш

1. Педагогика йўналишидаги олий ўкув юртларининг бити-рувчиларини мақсадли тайёрлаш ва уларни умумтаълим мактабларига, айниқса қишлоқ умумтаълим мактабларига жалб этишининг таъсирчан меҳнатимини жорий қилиш тўғрисида таклиф ишлаб чиқиши ва Вазирлар Маҳкамасига киритиш.	bir oй муддатда		Халқ таълими вазирлиги, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари
2. Касб малакасининг ҳақиқий даражасини ҳисобга олган ҳолда қайта тайёрлаш ва малака оширишнинг вариатив дастурларини назарда тутган ҳолда педагог-кадрлар малакасини ошириш тизимини таъминлайдиган.	2004 йил 1 сентябргача		Халқ таълими вазирлиги, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги
3. 2004—2005 ўкув йилида ўқитувчilar ва методистлар меҳнатини, уларнинг ўкув-тарбия жараёнидаги шахсий ҳиссасини ҳисобга олган ҳолда рағбатлантириш бўйича эксперимент ўтказиш тўғрисида Ҳукумат қарори лойиҳасини тайёрлаш ва Вазирлар Маҳкамасига киритиш, Умумтаълим мактаблари ўқитувчиларининг тариф ставка-сига устамалар белгилаш тўғрисида Вақтингчалик низомни ишлаб чиқиши.	икки ҳафта муддатда		Халқ таълими вазирлиги, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги, Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги, Молия вазирлиги
4. Ўқитувчиларнинг август конференцияларида ўқитувчilar ва меҳнатига ҳақ тўлашнинг тармоқ сеткасига ўтиш хусусиятларининг кенг муҳокамасини ташкил этиш.	2004 йил 1 сентябргача		Халқ таълими вазирлиги, Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги, Молия вазирлиги, «Ўзтелерадио» компанияси
5. Таълим тизими ходимлари меҳнатига ҳақ тўлаш бўйича тармоқ тариф сеткасига ўтиш меҳнатимини ишлаб чиқиши.	2004 йил 10 сентябргача		Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги, Молия вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги
6. Муҳокама натижаларини ҳисобга олган ҳолда, таълим тизими ходимлари меҳнатига ҳақ тўлаш бўйича тармоқ сеткасига ўтиш меҳнатимини бўйича таклифлар тайёрлаш ва Вазирлар Маҳкамасига киритиш	2004 йил 20 сентябргача		Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги, Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги, Молия вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги

2004-2009 йилларда бузиб ташланадиган умумтаълим мактаблари ўрнига янги мактаблар қуриш, уларни капитал реконструкция қилиш, капитал ва жорий таъмирашнинг асосий параметрлари

Т/р	Худудлар номи	Ҳаммаси	шу жумладан, йиллар бўйича:						Т/р	Худудлар номи	Ҳаммаси	шу жумладан, йиллар бўйича:					
			2004	2005	2006	2007	2008	2009				2004	2005	2006	2007	2008	2009
			мактаблар сони/куввати (ўкувчилар ўрни)									мактаблар сони/куввати (ўкувчилар ўрни)					
1	Қорақалпоғистон Республикаси янги қурилиш	626	43	80	100	120	137	146	10	Сирдарё вилояти	капитал реконструкция қилиш	209	23	37	45	52	52
		198 306	21 588	23 902	29 668	36 862	41 707	44 579			капитал таъмираш	75 532	8 542	12 184	16 288	19 156	19 362
		33		5	7	8	6	7			жорий таъмираш	363	29	47	52	73	81
		12 958		3 266	2 312	2 581	2 205	2 594				182 146	21 401	22 196	25 154	35 702	38 937
2	Андижон вилояти янги қурилиш	230	4	32	36	47	55	56				194	8	30	38	34	44
		79 320	1 592	9 616	12 267	15 996	18 363	21 486									
		215	32	23	32	39	45	44									
		106 028	19 996	11 020	15 089	18 285	21 139	20 499									
3	Бухоро вилояти янги қурилиш	148	7	20	25	26	31	39	11	Тошкент вилояти янги қурилиш	капитал реконструкция қилиш	272	23	41	43	52	54
											капитал таъмираш	85 226	9 133	9 811	11 164	16 317	18 413
											жорий таъмираш	2 900	192	540	240	480	818
4	Жиззах вилояти янги қурилиш	124		16	19	26	30	33	12	Фарғона вилояти янги қурилиш	капитал реконструкция қилиш	85	12	13	18	20	22
		37 752		4 828	5 482	8 231	9 426	9 785			капитал таъмираш	27 402	3 555	4 102	5 684	6 697	7 364
		488	18	59	76	102	115	118			жорий таъмираш	109	15	12	14	20	23
		216 080	12 460	25 558	33 400	44 236	49 610	50 816				54 924	8 941	5 716	6 822	10 153	10 898
5	Қашқадарё вилояти янги қурилиш	83	9	14	13	13	15	19	13	Хоразм вилояти янги қурилиш	капитал таъмираш	70	7	16	15	13	10
											жорий таъмираш						
6	Навоий вилояти янги қурилиш	219		24	38	47	53	57	14	Тошкент шаҳри янги қурилиш	капитал реконструкция қилиш	215	25	35	46	53	56
		62 676		6 629	9 872	14 550	15 679	15 946			капитал таъмираш	71 340	7 195	12 590	15 110	17 938	18 507
		253	7	37	39	54	60	56			жорий таъмираш	372	49	41	50	69	79
		116 061	6 054	15 375	18 376	24 680	26 772	24 804				221 299	39 390	23 318	28 386	38 926	44 478
7	Наманган вилояти янги қурилиш	28	14	4	2	2	3	3	15	Республика муасасалари янги қурилиш	капитал таъмираш	245	10	35	39	47	55
											жорий таъмираш						
8	Самарқанд вилояти янги қурилиш	197	2	25	27	43	47	53	16	ЖАМИ	капитал таъмираш	435	45	56	65	84	95
		57 528	415	5 851	6 924	13 652	14 346	16 340			жорий таъмираш	183 729	27 376	18 914	24 940	34 068	38 199
		352	50	39	48	66	76	73				4 1745	0	1	1	1	0
		161 933	24 726	17 854	22 346	29 869	34 084	33 054				124	2	14	20	26	30
9	Сурхондарё вилояти янги қурилиш	268	8	48	49	50	58	55	17	бузилганлар ўрнига янги қурилиш	капитал таъмираш	225	37	24	32	42	44
		322	52	49	47	54	60	60			жорий таъмираш	129 230	26 823	12 883	16 366	22 696	25 048
		100 497	19 296	10 700	12 984	17 437	19 666	20 414				82	6	17	12	15	18
		10	2	2	1	2	1	2									
10	Сурхондарё вилояти янги қурилиш	78		11	13	16	19	19	18	капитал реконструкция қилиш	капитал таъмираш	18	2	3	3	5	5
		26 413		3 368	4 326	5 406	6 607	6 706			жорий таъмираш	14 780	2 020	2 630	2 993	3 445	3 692
		140	31	14	17	23	27	28				115	11	14	16	24	25
		69 902	18 656	6 568	8 238	10 927	12 435	13 078				129 470	10 331	15 354	17 992	28 283	28 575
11																	

2004 ЙИЛДА БЮДЖЕТ МАБЛАГЛАРИ ҲИСОБИГА ЯНГИ УМУМТАЪЛИМ МАКТАБЛАРИНИ ҚУРИШ, КАПИТАЛ РЕКОНСТРУКЦИЯ ҚИЛИШ, КАПИТАЛ ВА ЖОРИЙ ТАЪМИРЛАШНИНГ АНИҚ РЎЙХАТИ

T/p	Объект жойлашган жой	Мактаб-лар сони	Куриш ва фойдаланишга топшириш иили	Лойиха-даги кувват (ўқувчи ўрни)	2004 йилда назарда тутилган (млн сўм)
	РЕСПУБЛИКА БЎЙИЧА ЖАМИ	638		391688	21584
	Янги қурилиш	26		6850	4411
	Капитал реконструкция қилиш	8		2560	1832
	Капитал таъмирлаш	430		293928	13634
	Жорий таъмирлаш	174		88350	1707
	Қорақалпогистон Республикаси				
	Ҳаммаси:	43		24682	1219
	Капитал реконструкция қилиш				
	Жами:	4		1592	330
1	Нукус шахри	1	2004-2005	340	170
2	Амударё тумани	1	2004-2005	630	100
3	Тўрткўл тумани	1	2004-2005	422	30
4	Элликқалъа тумани	1	2004-2005	200	30
	Капитал таъмирлаш				
	Жами:	32		19996	820
1	Нукус шахри	5	2004	3467	185
2	Тахиатош шахри	2	2004	927	62
3	Амударё тумани	2	2004	1598	114
4	Беруний тумани	1	2004	624	25
5	Бўзатов тумани	1	2004	784	35
6	Кораўзак тумани	1	2004	422	25
7	Кегайли тумани	1	2004	417	45
8	Қонликўл тумани	1	2004	480	30
9	Қўнғирот тумани	1	2004	624	25
10	Мўйноқ тумани	1	2004	538	28
11	Нукус тумани	1	2004	834	25
12	Тахтакўпир тумани	3	2004	1644	39
13	Тўрткўл тумани	7	2004	4191	103
14	Хўжайли тумани	1	2004	784	15
15	Чимбой тумани	2	2004	1598	35
16	Шуманай тумани	1	2004	624	15
17	Элликқалъа тумани	1	2004	440	14
	Жорий таъмирлаш				
	Жами:	7		3094	69
1	Амударё тумани	1	2004	422	10
2	Беруний тумани	2	2004	782	19
3	Кегайли тумани	1	2004	624	10
4	Қўнғирот тумани	1	2004	422	10
5	Хўжайли тумани	2	2004	844	20
	Андижон вилояти				
	Ҳаммаси:	28		17252	1195
	Янги қурилиш				
	Жами:	1		320	300
	Андижон тумани	1	2004	320	300
	Капитал таъмирлаш				
	Жами:	18		12460	807
1	Андижон шахри	1	2004	640	60
2	Андижон тумани	1	2004	1176	48
3	Асака тумани	1	2004	500	47
4	Балиқчи тумани	1	2004	640	48
5	Булоқбоши тумани	1	2004	624	49
6	Жалолқудук тумани	1	2004	624	50
7	Избоскан тумани	1	2004	750	50
8	Марҳамат тумани	1	2004	784	49
9	Олтинкўл тумани	1	2004	460	48
10	Хўжаобод тумани	1	2004	784	50
11		1	2004	720	28
12	Шаҳрихон тумани	1	2004	624	48
13	Кўргонтепа тумани	1	2004	620	50
14	Улуғнор тумани	1	2004	834	45
15	Пахтаобод тумани	1	2004	624	47
16	Қорасув тумани	1	2004	840	40
17	Кўргонтепа тумани	1	2004	1176	25
18	Пахтаобод тумани	1	2004	40	25

Жорий таъмирлаш				
Жами:	9		4472	88
1	Андижон шахри	1	2004	784
2	Балиқчи тумани	1	2004	624
3	Жалолқудук тумани	1	2004	480
4	Марҳамат тумани	1	2004	422
5	Шаҳрихон тумани	2	2004	844
6	Кўргонтепа тумани	2	2004	782
7	Пахтаобод тумани	1	2004	536
	Бухоро вилояти			
	Ҳаммаси:	67		36239
				1368
Янги қурилиш				
Жами:	2		684	350
1	Пешку тумани	1	2004	360
2	Олот тумани	1	2004	324
Капитал таъмирлаш				
Жами:	35		22965	729
1	Когон шахри	2	2004	1340
2	Бухоро тумани	3	2004	1484
3	Вобкент тумани	3	2004	1552
4	Олот тумани	2	2004	1366
5	Пешку тумани	4	2004	2168
6	Ромитан тумани	3	2004	1270
7	Шоғиркон тумани	3	2004	3770
8	Қоракўл тумани	5	2004	3268
9	Фиждувон тумани	4	2004	2547
10	Бухоро шахри	1	2004	420
11	Жондор тумани	4	2004	3356
12	Қоровулбозор тумани	1	2004	424
Жорий таъмирлаш				
Жами:	30		12590	289
1	Бухоро шахри	3	2004	1380
2	Когон тумани	2	2004	782
3	Бухоро тумани	3	2004	1164
4	Вобкент тумани	1	2004	360
5	Олот тумани	4	2004	1564
6	Пешку тумани	2	2004	840
7	Ромитан тумани	3	2004	1344
8	Шоғиркон тумани	5	2004	2164
9	Қоракўл тумани	2	2004	782
10	Фиждувон тумани	3	2004	1366
11	Жондор тумани	2	2004	844
	Жиззах вилояти			
	Ҳаммаси:	24		12266
				798
Янги қурилиш				
Жами:	3		600	0
	Фаллаорол тумани	2	2004	420
	Фориш тумани	1	2004	180
Капитал таъмирлаш				
Жами:	7		6054	660
1	Бахмал тумани	1	2004	350
2	Фаллаорол тумани	1	2004	1176
3	Жиззах тумани	1	2004	1176
4	Зомин тумани	1	2004	624
5	Мирзачўл тумани	1	2004	536
6	Пахтакор тумани	1	2004	1016
7	Фориш тумани	1	2004	1176
Жорий таъмирлаш				
Жами:	14		5612	138
1	Жиззах шахри	3	2004	1464
2	Бахмал тумани	1	2004	360
3	Фаллаорол тумани	1	2004	360
4	Жиззах тумани	1	2004	422
5	Зарбдор тумани	2	2004	782
6	Зафаробод тумани	2	2004	844

2004 ЙИЛДА БЮДЖЕТ МАБЛАГЛАРИ ҲИСОБИГА КАПИТАЛ РЕКОНСТРУКЦИЯ ҚИЛИШ, КАПИТАЛ

(Давоми. Боши 5-бетда)

Янги қурилиш				
Жами:	6		1620	600
1	Қамаши тумани	1	2004	80
2	Чироқчи тумани	2	2004	980
3	Шахрисабз тумани	1	2004	160
4	Яккабог тумани	1	2004	80
5	Нишон тумани	1	2004	320

Капитал реконструкция қилиш				
Жами:	2		415	1152
1	Чироқчи тумани	1	2004	160
2	Зилзила оқибатларини тугатиш — вилоят бўйича			
	Ҳаммаси	1	2004	255

Капитал таъмирлаш				
Жами:	50		24726	1306
1	Қарши шаҳри	3	2004	1406
2	Фузор тумани	3	2004	1582
3	Дехқонобод тумани	4	2004	1740
4	Қарши тумани	4	2004	1726
5	Қамаши тумани	3	2004	1278
6	Касби тумани	3	2004	1686
7	Косон тумани	3	2004	2198
8	Китоб тумани	3	2004	1800
9	Муборак тумани	3	2004	1784
10	Миришкор тумани	3	2004	1586
11	Нишон тумани	4	2004	1856
12	Чироқчи тумани	5	2004	2198
13	Шахрисабз тумани	4	2004	1890
14	Яккабог тумани	5	2004	1996

Жорий таъмирлаш				
Жами:	8		3688	79
1	Қарши шаҳри	1	2004	624
2	Фузор тумани	2	2004	782
3	Қамаши тумани	1	2004	720
4	Китоб тумани	2	2004	780
5	Муборак тумани	1	2004	422
6	Миришкор тумани	1	2004	360
	Навоий вилояти			
	Ҳаммаси:	52		27826

Янги қурилиш				
Жами:	2		640	400
1	Хатирчи тумани	1	2004	320
2	Навоий тумани	1	2004	320

Капитал таъмирлаш				
Жами:	31		18656	495
1	Хатирчи тумани	5	2004	3444
2	Кармана тумани	4	2004	2510
3	Навбаҳор тумани	3	2004	1400
4	Қизилтепа тумани	3	2004	3432
5	Томди тумани	4	2004	1585
6	Нурота тумани	5	2004	2664
7	Конимех тумани	4	2004	1291
8	Учкудуқ тумани	1	2004	380
9	Навоий шаҳри	2	2004	1950

Жорий таъмирлаш				
Жами:	19		8530	183
1	Навоий шаҳри	2	2004	1408
2	Хатирчи тумани	3	2004	1466
3	Кармана тумани	1	2004	422
4	Навбаҳор тумани	3	2004	1204
5.	Қизилтепа тумани	3	2004	1468
6	Томди тумани	1	2004	360
7	Нурота тумани	2	2004	782
8	Конимех тумани	2	2004	780
9	Учкудуқ тумани	2	2004	640
	Наманган вилояти			
	Ҳаммаси:	25		15452

Янги қурилиш				
Жами:	2		600	350
1	Тўракўғон тумани	1	2004	300
2	Косонсой тумани (ўтувчи)	1	2004	300

Капитал таъмирлаш				
Жами:	16		11194	906
1	Мингбулоқ тумани	1	2004	260
2	Косонсой тумани	1	2004	540
3	Наманган тумани	2	2004	1764
5	Норин тумани	1	2004	360
6	Поп тумани	1	2004	450
7	Тўракўғон тумани	2	2004	1440
8	Ўйчи тумани	1	2004	440
9	Учқўргон тумани	1	2004	360
10	Чорток тумани	1	2004	624
11	Чуст тумани	1	2004	420
12	Янгиқўғон тумани	2	2004	2184
13	Учқўргон шаҳри	1	2004	1176
14	Чуст шаҳри	1	2004	1176

Жорий таъмирлаш				
Жами:	7		3658	70
1	Наманган тумани	2	2004	1408
2	Мингбулоқ тумани	2	2004	844
3	Поп тумани	1	2004	360
4	Учқўргон тумани	1	2004	624
5	Чуст тумани	1	2004	422
	Самарқанд вилояти			
	Ҳаммаси	71		40562

Янги қурилиш

ЯНГИ УМУМТАЪЛИМ МАКТАБЛАРИНИ ҚУРИШ, ВА ЖОРИЙ ТАЪМИРЛАШНИНГ АНИҚ РЎЙХАТИ

2	Ангор тумани	2	2004	1240	119
3	Бойсун тумани	1	2004	844	95
4	Бандиҳон тумани	2	2004	680	65
5	Денов тумани	2	2004	2352	55
6	Жарқўрғон тумани	3	2004	2445	70
7	Кумкўрғон тумани	1	2004	640	30
8	Қизириқ тумани	2	2004	1280	55
9	Музработ тумани	3	2004	1636	55
10	Олтинсой тумани	2	2004	1724	40
11	Сариосиё тумани	2	2004	1724	42
12	Термиз тумани	1	2004	1176	15
13	Узун тумани	2	2004	1444	60
14	Шеробод тумани	3	2004	1760	70
15	Шўрчи тумани	2	2004	1280	40

Жорий таъмирлаш

Жами:		8		3624	79
1	Термиз шаҳри	1	2004	624	10
2	Жарқўрғон тумани	1	2004	480	10
3	Қизириқ тумани	1	2004	422	10
4	Музработ тумани	1	2004	360	10
5	Олтинсой тумани	1	2004	536	10
6	Термиз тумани	1	2004	420	10
7	Шўрчи тумани	2	2004	782	19
Сирдарё вилояти					
Ҳаммаси:		23		11855	789

Янги курилиш

Жами:		1		192	230
1	Боёвут тумани	1	2004	192	230

Капитал таъмирлаш

Жами:		15		8941	490
1	Оқолтин тумани	1	2004	724	40
2	Боёвут тумани	1	2004	640	40
3	Гулистон тумани	3	2004	1397	76
4	Мирзаобод тумани	1	2004	624	40
5	Сайхунобод тумани	1	2004	530	40
6	Сирдарё тумани	4	2004	2324	118
7	Ш.Рашидов тумани	2	2004	1388	74
8	Ховос тумани	1	2004	624	32
9	Гулистон шаҳри	1	2004	690	30

Жорий таъмирлаш

Жами:		7		2722	69
1	Боёвут тумани	2	2004	780	19
2	Гулистон тумани	1	2004	422	10
3	Мирзаобод тумани	1	2004	360	10
4	Сирдарё тумани	2	2004	840	20
5	Ховос тумани	1	2004	320	10
Тошкент вилояти					
Ҳаммаси:		63		45379	1586

Янги курилиш

Жами:				400
1	Тошкент тумани		2005	80
2	Ўрта Чирчиқ тумани		2005	90
3	Чиноз тумани		2005	145
4	Чиноз тумани		2005	85

Капитал таъмирлаш

Жами:		56		42391	1117
1	Бекобод тумани	3		1764	55
2	Бўстонлиқ тумани	3		2876	55
3	Бўка тумани	4		3084	105
4	Қўйи Чирчиқ тумани	3		1960	45
5	Зангиота тумани	3		2328	60
6	Юқори Чирчиқ тумани	4		2096	80
7	Оққўрғон тумани	3		1784	44
8	Қибрай тумани	3		2390	50
9	Оҳангарон	3		1896	62
10	Паркент тумани	2		1284	45
11	Пискент	3		2874	65
12	Тошкент тумани	2		2053	40
13	Ўрта Чирчиқ тумани	4		3252	88
14	Чиноз тумани	4		2220	68
15	Янгийўл	3		2200	75
16	Ангрен тумани	2		2160	40

17	Бекобод шаҳри	2		1816	40
18	Олмалиқ шаҳри	1		884	20
19	Оҳангарон шаҳри	1		100	20
20	Чирчиқ шаҳри	2		2526	40
21	Янгийўл шаҳри	1		844	20

Жорий таъмирлаш

Жами:	7		2988	69	
1	Бекобод тумани	2	2004	782	19
2	Бўстонлиқ тумани	1	2004	360	10
3	Оққўрғон тумани	1	2004	422	10
4	Қибрай тумани	1	2004	480	10
5	Ангрен тумани	2	2004	944	20
Ҳаммаси:		61		44448	1502

Янги курилиш

Жами:	2		650	400	
1	Кувасой шаҳри	1	2004	320	195
2	Бешариқ тумани	1	2004	330	205

Капитал таъмирлаш

Жами:	**49**		**39390**	**1002**

<tbl_r cells="5" ix="1" maxc

2004 ЙИЛДА БЮДЖЕТ МАБЛАГЛАРИ ҲИСОБИГА ЯНГИ УМУМТАЪЛИМ МАКТАБЛАРИНИ ҚУРИШ, КАПИТАЛ РЕКОНСТРУКЦИЯ ҚИЛИШ, КАПИТАЛ ВА ЖОРӢЙ ТАҶМИРЛАШНИНГ АНИҚ РӮЙХАТИ

(Давоми. Боши 5-6-7 бетларда)

Жорӣ таҷмирлаш				
Жами:	6		3690	60
1 Гурлан тумани	1	2004	624	10
2 Хазорасп тумани	1	2004	844	10
3 Хонқа тумани	1	2004	536	10
4 Шовот тумани	1	2004	784	10
5 Янгиариқ тумани	1	2004	422	10
6 Янгибозор тумани	1	2004	480	10
Тошкент шаҳри				
Ҳаммаси:	29		28443	972
Янги қурилиш				
Жами:				181
Собир Раҳимов тумани		2005		
Капитал таҷмирлаш				
Жами:	11		10331	610
1 А.Икромов тумани	1	2004	840	49
2 Бектемир тумани	1	2004	960	54
3 Миробод тумани	1	2004	840	49

Изоҳ: 2004 йилда капитал таҷмирлаш учун назарда тутилган 13 634 млн сўмдан 11 801 млн сўми бюджет ҳисобидан ва 1 833 млн сўми - тегишли бюджетларнинг бошқа ҳаражатлари бўйича маблағларни кутилаётган тежаш ҳисобига қопланади.

Вазирлар Маҳкамасининг
2004 йил 9 июлдаги 321-сон қарорига 3-илова

2005-2009 йилларда умумтаълим мактабларининг спорт иншоотларини қуриш ва реконструкция қилиш

(объектлар)

Т/р	Худудлар номи	Ҳаммаси	Шу жумладан йиллар бўйича:						
			2005	2006	2007	2008	2009		
1	Қорақалпоғистон Республикаси	125	18	21	26	30	30		
2	Андижон вилояти	119	17	20	24	28	30		
3	Бухоро вилояти	72	10	12	15	17	18		
4	Жиззах вилояти	104	15	18	21	25	25		
5	Қашқадарё вилояти	175	25	30	36	42	42		
6	Навоий вилояти	62	9	11	13	15	14		
7	Наманган вилояти	95	13	16	19	23	24		
8	Самарқанд вилояти	175	25	30	36	42	42		
9	Сурхондарё вилояти	136	19	23	28	32	34		
10	Сирдарё вилояти	54	8	9	11	13	13		
11	Тошкент вилояти	95	13	16	19	23	24		
12	Фарғона вилояти	128	18	22	26	31	31		
13	Хоразм вилояти	86	12	15	18	20	21		
14	Тошкент шаҳри	5	1	1	1	1	1		
	Жами:	1 431	203	244	293	342	349		

Изоҳ: Спорт иншоотларини қуриш ва уларни реконструкция қилиш тенг улушларда бюджет маблағлари ва Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси маблағлари ҳисобига амалга оширилади.

4	М.Улуғбек тумани	1	2004	960	57
5	С.Рахимов тумани	1	2004	840	49
6	Сирғали тумани	1	2004	1251	67
7	Ҳамза тумани	1	2004	1200	66
8	Чилонзор тумани	1	2004	420	39
9	Шайхонтоҳур тумани	1	2004	960	58
10	Юнусобод тумани	1	2004	960	59
11	Яккасарой тумани	1	2004	1100	63

Жорӣ таҷмирлаш

Жами:	18	18112	181
1 А.Икромов тумани	2	1820	20
2 Миробод тумани	1	960	10
3 М. Улуғбек тумани	2	2036	20
4 С.Рахимов тумани	2	1920	20
5 Сирғали тумани	1	1176	10
6 Ҳамза тумани	2	1956	20
7 Чилонзор тумани	2	2136	20
8 Шайхонтоҳур тумани	3	2996	30
9 Юнусобод тумани	3	3112	31

Жорӣ таҷмирлаш

1. Жӯраев Т.И.	—	Ҳалқ таълими вазири, комиссия раиси
2. Тоҳтаев А.Р.	—	“Давархитекткурилиш” қўмитаси раиси, комиссия раисининг ўринбосари
Комиссия аъзолари:		
3. Ҳасанов С.С.	—	Иқтисодиёт вазирининг ўринбосари
4. Абдураҳмонов М.С.	—	Молия вазирининг ўринбосари
5. Йўлдошев О.М.	—	“Давархитекткурилиш” қўмитаси раисининг ўринбосари
6. Ниёзматов Б.И.	—	Ўзбекистон Республикаси Бош давлат санитария врачи - Соғлиқни сақлаш вазирининг ўринбосари
7. Лавозимиға кўра	—	Ҳалқ таълими вазирининг ўринбосари
8. Абдукомилов Ш.	—	“ЎзшаҳарсозликЛИТИ” очик акциядорлик жамияти бошқаруви раиси
9. Умаров М.У.	—	«Ўзишлослоқлойиҳа» очик акциядорлик жамияти бошқаруви раиси
10. Лавозимиға кўра	—	«Ўзмеъморқурилиш лойиҳа» очик акциядорлик жамияти бошқаруви раиси

11. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раисининг, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимларининг қурилиш масалалари бўйича ўринбосарлари
12. Қорақалпоғистон Республикаси Ҳалқ таълими вазири, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳалқ таълими бошқармалари бошликлари

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимларни хузуридаги Ягона буортмахи хизматларига биркитилган Ўзбекистон Республикаси “Давархитекткурилиш” қўмитаси ҳамда лойиҳалаш институтлари вакиллари қурилиши туталланган объектларни қабул қилишга жалб этиладилар ва унда фаол қатнашадилар.

Вазирлар Маҳкамасининг
2004 йил 9 июлдаги 321-сон қарорига 5-илова

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимларни хузуридаги Ягона буортмахи хизматларига биркитилган Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура-қурилиш қўмитаси

лояти Давлат архитектура-қурилиш назорати инспекцияси бошлиғи

Тошкент вилояти

1. Абдукомилов Ш.Т. — “ЎзшаҳарсозликЛИТИ” ОАЖ раиси
2. Мўминов Б.А. — Тошкент вилояти Давлат архитектура-қурилиш назорати инспекцияси бошлиғи

Фарғона вилояти

1. Зоҳидов М.М. — Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва қурилиш қўмитасининг биринчи ўринбосари
2. Мирзараҳимов И.М. — Фарғона вилояти Давлат архитектура-қурилиш назорати инспекцияси бошлиғи

Хоразм вилояти

1. Мақсумов Т.А. — Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси раисининг биринчи ўринбосари
2. Жуманиёзов С.С. — Хоразм вилояти Давлат архитектура-қурилиш назорати инспекцияси бошлиғи

Тошкент шаҳри

1. Одилхўжаев Б.И. — “Тошгипрогор” лойиҳалаш институти директори
2. Набиев Т.Н. — Тошкент шаҳар Давлат архитектура-қурилиш назорати инспекцияси бошлиғи

Наманганд шаҳри

1. Шодиев М.И. — Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва қурилиш қўмитасининг бошқарма бошлиғи
2. Олимжонов В.М. — Сирдарё вилояти

Навоий шаҳри

- 1

РУСТАМ ҚОСИМЖОНОВ – ЖАҲОН ЧЕМПИОНИ!!!

ЎҚИТУВЧИЛАР ҲАМ ФАХРЛАНИШДИ

Оиласда чақалоқ дунёга келди! Демак, ҳаёт бардавом. Гўдак—орзу-умид фунчаси. У нафақат биргина оила, балки, бутун бир юрт, миллат келажаги. Юртимизда фарзандга ана шундай муносабатда бўлинади. Бу азалий қараш. Ўзбекнинг болажонлиги, меҳридарёлиги ҳам аслида ана шу туйғудан кувват олади, билсангиз. Бугунги кунда Президентимиз ва хукуматимиз томонидан мамлакатимиз таълим тизими ислохотига қаратилган эътибор мазмун-моҳияти, таг замирада ҳам ана шу мақсад-муддао мухассам.

Кече эл-юртимизнинг шонини, унинг довругини дунёга яна бир карра таратиб, миллатимизнинг суюкли фарзанди Рустам Қосимжонов шахмат бўйича жаҳон чемпиони бўлди. Бу хушхабар рости, миллионлаб юртдошларимиз қатори, ҳалқ таълими тизимида меҳнат қилаётган минглаб фидойи ўқитувчиларни да ғурурлантиргани ҳақиқат. Зеро, ўқитувчи, Рустам тимсолида шогирди камолини кўрди. Биласиз, бола камолотига илк пойдевор аввал оиласда, сўнг эса, мактабда кўйилади. Улардаги таълим-тарбия фарзанд истиқболини белгилайди. Бу миллат келажига-да даҳлдор.

Шу жиҳатдан қараганда ўқитувчининг, умуман ҳалқ таълими соҳасида меҳнат қилаётган ҳар бир устознинг бу билан фахрланишга ҳаққи бор. Албатта, ушбу туйғуни мангуга қалба саклаш ўқитувчилар зиммасига ўзига хос маъсулнинг юклайди. Ўйламизки, ушбу муваффақият она заминимизда мұқаддас хоклари ётган Боҳовуддин Нақшбандий, Амир Темур, Мирзо Улуғбек, Алишер Навоий, Захирiddин Мұхаммад Бобур каби улуг аждодларимизнинг номларига муносиб фарзандларнинг улуғ қадамидир. Бу одимлар яна давом этажагига ишонамиз!

Кўп миллионли ўқувчилар ва минглаб ўқитувчилар номидан Сизни бу буюк ғалаба билан табриклимиз!

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ҲАЛҚ ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ

ҲАЛҚ АҚЛ-ЗАКОВАТИНИНГ ТАНТАНАСИ

Шахмат ватанларидан бири ғурбадан ўзбекистон давлати фуқаросининг — ўзбек ўғлиниң жаҳон чемпиони унвони билан тақдирланиши оламшумул ғалаба бўлиши билан бирга, қайси-дир маънода тархий ҳақиқатнинг тикланишидир, ҳалқимиз ақл-заковатининг тантанасидир. Бизнинг кутлуг заминимизда улуғ ақл эгалари яшаб ўтишган. Шу билан бир вақтда Ас-Сумийзай, Али Шатранжийдек шатранж олиялари (грессмейстерлари) дона суришган. Аз-миддин Хўжаевдай, Мамажон Муҳитдиновдек шахмат жонкуярлари бу турнир ривожлантирилмоқ учун умрини фидо этиш-

ган. Шатранжни оммавийлаштиришга ҳомийлик кўрсатиш Амир Темур бобомиз томонидан бошлаб берилган бўлса, бу савобли иш бугунги кунда мұхтарам Президентимиз Ислом Каримов томонидан давом этирилаётгани айни муддаодир. Таъхимиз саҳифасига зарҳал ҳарфлар билан ёзилган Рустам Қосимжоновнинг ғалабаси, жаҳон шахмат тозига эгалик қилиши, ҳалқимиз ҳикматида таъкидланганидек, қадим ўзанларимизда қайтадан сувнинг шарқираб оқаётганидан далолатdir.

Асрор МўМИН,
спорт журналисти

Ўзбекистон телевидениесининг "Спорт" каналида Ливия пойтахти Триполи шаҳрида бўлиб ўтган ФИДЕ таснифи бўйича жаҳон чемпионати фи-

нал баҳсининг сўнгги ҳал қилувчи тай-брейк қисмининг интернет орқали тўғридан-тўғри шарҳлаб борилишини ҳаяжон билан кузатгандар ўйин якунлангач, кўзларига ёш олишиб. Ҳа! Ўзини зиёли, маърифатли, миллат фидойиси деб билган ўзбек кўзига ёш олди. Бу кувонч ёшлари эди!

Василий Иванчук (Украина), Александр Грищук (Россия), Веселин Топалов (Болгария) ва ниҳоят Майл Адамс (Англия)-ни тиз чўкирган Рустам исмига монанд жасорат кўрсатди.

Миллат қадди янада тикланди, қадри яна бир понона кўтарили. Ўзбекнинг орини ҳимоя килган Рустам — сенинг номинг энди достон бўлади!

Эй, қадрдан даласида кўймаланаётган Дехқон бобо, қунлик ташвишлари билан ўралашиб юрган Ватандош, ўйинка-

роқ боласини койиётган Онаён, фарзанди камолини деб қайгураётган Отажонлар, шогирдлари эртасини ўйлаб заҳмат чекаётган муаллимлар, қадингизни кўтариинг, биз ғалаба қозондик, Ўзбекистон ғалаба қозонди, Рустам Қосимжонов — жаҳон чемпиони!!!

Бизга шундай йилларга тағтигулик кувончни тақдим қилганинг учун Сенга раҳмат, Рустам!

Хусан КАРВОНИЛИ

РУСТАМ ШУҒУЛЛАНГАН МАКТАБДА ҲАМ БАЙРАМ

2004 йил 13 июль санаси, соат 18.00. Телевидениесининг "Спорт" каналида Ливия пойтахти Триполи шаҳридан интернет орқали олиб кўрсатилган шахмат баҳсининг ҳал қилувчи лаҳзаларини томоша қилар эканмиз, учрашув тугаб бориши жараённида ҳамортизмиз Рустам Қосимжонов ғалабасини ич-ичимиздан истадик. Орадан 5 дақиқа ҳам ўтмасдан ўзбек ҳалқини ҳаяжонлантирган тарихий воқеанинг шоҳиди бўлдик. Рустам Қосимжонов — жаҳон чемпиони! Шу маҳалда ўзбек шахматчисининг оила аъзолари ёки устозлари билан боғланиб, ғалаба онлари нашидасини бирга сурини ният қилдик. Шайхонтохур туман ҳалқ таълими бўлуми кўмаги билан Рустам Қосимжоновнинг устози раҳбарлик қилаётган тумандаги 15-Олимпия заҳирларни спорт мактаби телефон рақамини олишга муваффақ бўлиб, ушбу муасаса директори, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ёшлар мураббийси Иброҳим Иномжоновдан телефон орқали ўз тассуротларини сўрадик.

— Иброҳим ака, аввалимбор шогирдингизнинг улкан ғалабаси билан кутлаймиз.

— Раҳмат.

— Эштишишимизча, Рустам Қосимжонов сиз раҳбарлик қилаётган спорт мактабида шуғулланган экан. Айтинг-чи, ушбу мактабда Р.Қосимжоновнинг издошлиари етишиб чиқяптими?

— Албатта, Осиё чемпионлари Антон Филипов, Темур Галеев бизнинг мактабда шуғулланган бўлса, бу йилги "Умид ниҳоллари" республика спорт мусобақаларида мактабимиз ўқувчилари муваффақиятли қатнашиб, биринчи ўринни олиб қайтишиди.

— Сиз раҳбарлик қилаётган мактаб ўқувчиларидан келажакда яна мамлакат, Осиё жаҳон чемпионлари етишиб чиқишига тилакдошмиз.

— Раҳмат.

Шерали НИШОНОВ сұхбатлашиди.

P.S. шахмат бўйича жаҳон чемпионатининг финал ўйини тай-брек мусобақасини тўғридан-тўғри олиб кўрсатгани учун Ўзтелерадиокомпания ва бу савобли ишнинг бошқа барча иштирокчиларига муштариylар номидан миннатдорчилик билдирамиз.

ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТЛАРИ АБИТУРИЕНТЛАРНИ КУТМОҚДА

Олий ўқув юртларига абитуриентлардан ҳужжат қабул қилишга ажратилган вақт кун сайнин қисқариб бормоқда. Қабул жараёнлари қизғин тусга кирган бир пайтда республикамиздаги давлат педагогика институтлари қабул жараённида аҳвол қандай? Абитуриентлардан тушаётган аризалар сони, уларга яратилган шарт-шароитлар қониқарлами? Ҳалқ таълими вазирлиги Олий, олийдан кейинги таълим ва фан бўлуми бошлиги Эркин Зариповдан олинган қўйидаги маълумотлар бу каби саволларга ойдинлик киритади.

Олий ўқув юртларининг маҳсус сиртқи бўлимларида ўқиш истагини билдирган кадрларнинг институтларга топширишлари учун зарур бўлган ҳужжатларни тайёрлашда кўмаклашмоқдалар. Педагоглар учун институтдан узок жойлардаги туман ва шаҳарлarda ҳужжатларни қабул қилиш бўлимлари ташкил қилинмоқда. Бунинг натижасида тингловчиларнинг бориб келишга кетадиган сарф-харажатлари ва вақти тежалади.

Республикамиздаги бешта педагогика институтларда бакалаврлар йўналишилари ташкил этиш бўйича ишчи гурӯҳларни тузилган. Улар маҳаллий телевидение, радио ва матбуотда чиқишилар ташкил қилимоқдалар. Ҳар бир туман таълим муассасаларида меҳнат килаётган ўрта маҳсус маълумотли педагогларни олий таълим муассасаларининг маҳсус сиртқи бўлимларига ҳужжат топширишларини ташкил этиш бўйича ишчи гурӯҳларни тузилган. Улар маҳаллий телевидение, радио ва матбуотда чиқишилар ташкил қилимоқдалар. Ҳар бир туман таълим муассасаларидан меҳнат килаётган ўрта маҳсус маълумотли педагог кадрларнинг рўйхатини тузишган.

кент вилояти ва Нукус давлат педагогика институтларида абитуриентлардан ҳужжат қабул қилиш бир ўринга биттадан ҳам тўғри келмайди. Бу ердаги қозоқ гурӯҳларига 55 та ўрин ажратилган бўлиб, уларга атиги 26 та ҳужжат топширилган. Жиззах давлат педагогика институтидаги белгиланган 230 ўринга 256 та ҳужжат тушган бўлса ҳам, рус гурӯҳлари режасидаги 15 та ўринга 2 та, қозоқ гурӯҳларидаги 15 ўринга 9 та ҳужжат тушган, холос. Навоий давлат педагогика институтига белгиланган 200 та ўринга 362 та ариза тушган бўлишига қарамасдан, қозоқ гурӯҳларидаги 55 та ўринга 4 нафар абитуриент ҳужжат топширилганлиги ачинарли ҳол. Жойларда касбга йўналтириш ишларини, ўрта маҳсус маълумотли педагогларни маҳсус сиртқи бўлимга ўқишига жалб қилиш ишларини жадаллаштириш зарур. Иқтидорли, билимли ёшларни институтларга қабул қилиш учун бир ўринига талабагорлар сонини кўпайтириш келгусида билимли, саводхон ўқитувчилар тайёрлашга замин яратади. 2004—2005 ўкув йилидан бошлаб умумтаълим мактаблари ўқитувчиларининг ойлик маошлари оширилганлиги уларни ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан рағбатлантирилаётганини билдиради. Ҳозирги вақтда умумий ўрта таълим, мактабгача таълим ва мактабдан ташқари таълим муассасаларида фаолият кўрсатаётган кадрлар давлат педагогика институтларига ўқишига кириб, ўзларининг билим, малака, кўникмаларини юкори сифат даражасига кўтаришларига ишончимиз комил.

Азиз НОРКУЛОВ

Бир киши бир донодан насиҳат килишни сўради. Доно унга: "Ховлижойинг, одобу илминг кимдан қолган?", деди. У киши: "Отамдан!", деб жавоб берди. Доно унга: "Шунинг ўзи насиҳатдир. Агар сен яхшилик қилсанг, яхшилик қолади; ёмонлик қилсанг — ёмонлик қолади", деди.

Ўзбек халқида тарбиянинг инсон хаётидаги ўрнини улуғлаган бундай пурмашо ҳикоятлар, ҳикматли панд-насиҳатлар сон-саноқсиз. Бунинг сабаби маълум: халқимиз ўз ўғил-қизларини барча ҳавас қиладиган — ўз қадрини билган, очиқкўнгил, мард, адолатли, вижданли, бир сўз билан айтганда, комил инсонлар бўлиб етишишлари учун ҳамиша ғамхўрлик қилган, қайгуриб келган. Демакки, тарбияли инсон бўлишга интилиш бизнинг генларимизда — конимизда бор.

Лекин кейинги пайтлари бир холатни кузатамиз: таълим-тарбия ҳақида фикр юритганда асосий эътиборни таълим масаласига қаратамиз, тарбиянинг аҳамиятини эса етарли даражада кўзга илмаймиз. Аслида бунинг акси бўлиши — тарбия муаммоси биринчи ўринда туриши шарт. Чунки жуда кўп нарсани билган, дунёнинг паст-баландини чукур тушунган, аммо фақат ўзини ўйладиган манфаатпараст, виждансиз кимсалар ҳаётда ҳар қадамда учрайди. Шу маънода мамлакатимиз раҳбарининг қуидаги сўzlари айни ҳақиқатдир:

"Мен Абдулла Авлонийнинг "Тарбия биз учун ё ҳаёт — ё мамот, ё најжот — ё ҳалокат, ё саодат — ё фалокат масаласидир" деган фикрини кўп муҳоҳада қиласман.

Буюк маърифатпарварнинг бўзлари асримиз бошида миллатимиз учун қанчалар мухим ва долзарб бўлган бўлса, ҳозирги кунда биз учун ҳам шунчалик, балки ундан ҳам кўра, мухим ва долзарбид".

Ҳа, шундай: тарбия масаласи бўнгиги кунда юз йил аввалидан "ҳам кўра, мухим ва долзарбид"! Чунки якин ўтмишда мустамлакачилар сиёсати оқибатида халқимизнинг инсоний қадр-қиммати поймол этилди, ўзлигини унутган манқуртлар сафи ортгандан ортиб борди. Машҳур белорус адабиаси Светлана Алексиевич билан "АиФ" мухбири сұхбатида шу давр ҳақида ҳам сўз боради.

Юлия Шигарева ёзувчига шундай савол билан мурожаат қиласди:

— Биз, кичкина одамларнинг ғақатгина заиф жиҳатларимиз бўлмагандир, кучли томонларимиз ҳам бўлгандир?

Алексиевич мухбир саволига қуийдагида жавоб беради:

— Совет кишисининг заиф ва кучли томонлари фақат битта: кўр-кўрона эътиқод — унинг кучи; унинг заиф томони ҳам худди шунинг ўзи — кўр-кўрона эътиқод. Инқилобдан кейин эски Россиянинг интеллектуал элитаси тарих саҳнасидан суриси ташлангач, саводсизликни тугатиш курсларининг битиривчилари майдонга чиқдилар. Уларни лақиљатиш жуда осон эди. Уларда одамни ўзига тортадиган аллақандай жозиба — ўйлаб-нетиб ўтирасдан ўзларини қурбон қилиш қобилияти бор эди. Бу хурмат ўйғотади кишида. Ўз сұхбатдошларимни тинглаб ўтириб баъзан кўрқиб кетмаганман, деб олмайман... Масалан, она қизалогини етаклаб кетмоқда, боланинг кўйлакчаси ичидан — мина. Бу аёл немисларни портлатиб юбориши керак. Мен уни айблай олмайман. Эҳтимолки, бу аёл ўз жигарбандининг танасида мина ташиб юрмаганда биз урушда ғалаба қозонмаган бўлардик.

Бироқ, менга шундай туюладики, биз — қурбон бўлиш учун онгли равишда борган ва бу қурбонлик ўзини оқлаганини кўрган сўнгги авлодмиз. Бугун инсон ўз ҳаётини, ўз ўйини, ўз боласининг ҳаётини тобора кўпроқ қадрлай бошлади".

Одамни ўйлантириб қўядиган мулоҳазалар. Шундай эмасми!..

"Дарахтдан мева оламан десанг, ниҳоллигига парвариш қил", дейди халқимиз. Донишманд ота-боболаримиз тарбияни бола туғилмасидан аввал, ҳатто келин-куёв танлашдан бошла, яни оиласда соғлом, покиза, меҳр-муруват руҳи ҳукмрон инсоний мухит ярат, деб ўқтирганлар ва ўзлашри шунга амал қилганлар. Энг қадимий буюк китобимиз "Авесто"дан бошлаб халқимизнинг эзгу одатлари ёзма манбаларга муҳрлаб қолдирилган. Масалан, "Авесто"да болаларни покиза ахлоқли, эзгу фикрли, замонасининг барча ҳунарларини билган, эътиқоди мустаҳкам, ҳам ахлоқан, ҳам жисмонан баркамол инсонлар килиб тарбиялашга катта эътибор берилган. Зардуст фарзандларига "Ҳалоллик билан кун кечириш йўлида файратли ва шижаотли бўлинг", деб мурожат қиласди. Бу — ҳеч эскирмайдиган сабоқdir!

Тарбия — кенг қамровли, теран мазмунли тушунча. Тарбия деганда болани бокиб, катта қилиш ва одоб-ахлоқ, иш-хунар ўргатишни ҳам, турли соҳалардан билим бериш ва тарбияланувчига бирор одат, тартиб, хислатни сингдиришни ҳам, бадан тар-

киллари Хиндиштон мустақиллиги foяси билан яшаганлар, шу йўлда курашганлар. Мен эса бу ўринда Индира Гандининг болалик даврида содир бўлган бир воқеани эслатмокчиман, холос.

Хиндиштон мустақиллиги учун курашганлар куч ишлатмай курашиш йўлуни танлаганларини, биласиз. Чет эл молларига қатағон эълон қилиш бу ҳаракатнинг узвий жиҳати эди. Европа буюмларидан фойдаланмаслик ҳаракати айни авж олган бир пайтда қизалоқ Индирага ҳам Лондондан келтирилган севимли қўғирчогидан воз кечишига тўғри келади. Индира эртаю-кеч шу қўғирчоги билан бирга эди. Бироқ ҳалқи билан бир жон, бир тан бўлишдек буюк туйғу қизалокнинг қонида бор эди: у қўғирчоқни ёқиб юборади ва оғир хасталикка чалиниб, базур ўлим оғзидан қайтади...

Шундай умрлар бўладики, бундай сиймоларнинг ҳаёти фақат ибрат эмас, (аблаҳ кимсанинг қилмишлари ҳам ибрат бўлиши мумкин: у қилган ишнинг тескарисини қиласиз) балки буюк намуна ҳам бўла олади. Жавохирлаъл Нехру билан Мунаввар қори

БОЛАНГ ЎЗИНГДАН ЯХШИ БУЛСИН!

Тарбия ҳақида икки оғиз сўз

бияси ва кўчатлар, экин-тиқинларни парвариш қилишни ҳам тушунамиз. Хуллас, инсонлар, ҳайвоноту наботот — барча мавжудот тарбияга муҳтождир. Таълим эса ана шу тарбиянинг узвий қисми, тарбия бамисоли бир дараҳт бўлса, таълим унинг меваси — самарасидир.

"Ўзингга раво кўрмаган нарсани бирорга раво кўрма", "Тилинг билан кўнглингни бир тут" (Навоий), дейди халқимиз. Бу ўйтларнинг мазмуни фоят чукур. Чунки тирик жон борки, нафси бор. Агар нафси ўз ихтиёрига қўйиб берсангиз, у нималарни қилмайди, дейсиз. Нафс балоси бутун дунёни ямлаб, ютиб юбориши мумкин. Бироқ ана шу ЮХО — НАФС-ни жиловладиган қудратли восита бор. Бу — тўғри тарбия! Инсоф-адолат тарбияси, ҳаё-андиша, ор-номус тарбияси, ҳалқ ва ватан шаънини асрар, улуғладиган виждан — масъулият тарбияси! Ўзимизни, фарзандларимизни ана шу соғлом руҳда — ўзимизга раво кўрмаганни бошқага ҳам раво кўрмай, сўзимиз билан ишишимиз бир бўлиб тарбияласаккина боламиз ўзимиздан яхши бўлиши мумкин, шундагина бу ёруғ оламда ўз ва-зифамиз ва бурчимизни бажарган бўламиз.

Соғлом, насли тоза, покиза оила мухитининг тарбияда ўрни бекиёсдир. Улуғ бобомиз Алишер Навоий хонадонида ана шундай гўзал оиласий мухит ҳукмрон эди. Алишернинг 3 ёшида ёки Амир Қосим Анвордек улуғ сўфий шоир шеърини, 4-5 ёшида эса Фаридиддин Атторнинг "Мантиқ уттайр" дек мураккаб фалсафий достонини ёддан билиши ана шу интеллектуал оиласий мухит самарасидир.

Маънавий-руҳий соғлом оиласар ҳақида ўйлар эканман, Хиндиштондек буюк мамлакатни мустамлакачилар асоратидан озод қилган башарият қархамонларидан бири Жавохирлаъл Нехру оиласи ҳам кўз олдимга келади. Нехрулар сулоласининг барча ва-

Абдурашидхонов шундай қаҳрамон инсонлардир. Уларни ватан ва халқа чексиз мухаббат, олий эътиқод бирлашириб туради. Ҳар иккаласининг умрлари охирида қилган ишлари ҳам моҳиятан яқин.

Ҳаёти поёнига етиб қолган одам авлодларга сўнгги марта қандай яхшилик қилиши мумкин? Энг сўнгги имкониятидан фойдалана оладими?

Ҳар иккала донишманд ҳам охирги дақиқаларгача ўз эътиқодларида содик қолдилар, қалблари — вижданлари буюрганини қилдилар. Нехру висиятномасида ўлимидан кейин унинг хокини бепоён Хиндиштон далаари бўйлаб самолётда сочиб юборишларини — шу тарзда она юрт тупроғи билан қўшилиб, унинг ажралмас қисми бўлиб қолишини истади. Нехру охирги имкониятидан фойдаланиб, бутун Хиндиштон ҳалқларини бирлашиб, доимо ягона юрт бўлиб яшашга даъват этган эди.

Мунаввар қори-чи? У большевиклар ҳибсонасида ўтириб миллий-озодлик ҳаракати қатнашчилари — ўзи ва сафдошларининг кураш тарихини ёзиб, авлодларга ёдгорлик-ва-сиятнома қолдирди.

Мунаввар қори-чи? У большевиклар ҳибсонасида ўтириб миллий-озодлик ҳаракати қатнашчилари — ўзи ва сафдошларининг кураш тарихини ёзиб, авлодларга ёдгорлик-ва-сиятнома қолдирди. Мунаввар қори-чи? У большевиклар ҳибсонасида ўтириб миллий-озодлик ҳаракати қатнашчилари — ўзи ва сафдошларининг кураш тарихини ёзиб, авлодларга ёдгорлик-ва-сиятнома қолдирди.

Халқимизнинг асл фарзанди Мунаввар қори Абдурашидхонов шу тарихи энг сўнгги нафасигача, яни 1931 йил 31 апрелда отилгунга қадар эътиқодида содик қолди...

Тарбия ишида бадий адабиётнинг, китобнинг ўрни қандайлиги ҳар бир фаросатли кишига маълум. Одам кичиклигидан китобхон оиласи ўсса

келажакда ундан номусли, қалби меҳр-шафқатга ошно инсон етишиб чиқиши мумкин. Болаларга ота-она бадий етук, мазмуни теран ҳикоялар, эртакчалар, ривоятлар, кичик-кичик шеърларни ифодали ўқиб беришлари, уларни шеърларни ёдлаб айтиб юришга рағбатлантиришлари керак. Болалиқда кулоқса сингган доно, сеҳрли сўз инсонга умр бўйи йўлдош бўлиб қолиши мумкин. Фитратнинг "Мусулмон мұхаббати" номли фикраси бор. Унда шундай воқеа ҳикоя қилинади:

Жанг майдони. Ҳаммаёқда ўликлар, ярадорлар. Ярадорларнинг инграшлари, "сув", "сув", деб илтижо қилишлари. Шу пайт қўзачада сув кўтарган аёл пайдо бўлиб, сув сўраган жангчнинг оғзига қўзачани тутганда бош ярадор "сув", деб инграйди. Биринчи жангчи сувни ичмай, сув сўраган бошқа ярадорга беринг, дейди. У эса "сув", деб инграган учинчи жангчига илинади... Шу тарзда ҳеч қайси ярадор биринчи бўлиб сувни ичмайди. Пировардида, сувни ҳеч ким ичмайди — барча ярадорлар ўлади. Лекин уларнинг бир-бирларига бўлган мұхаббатлари тирик қолади. Улар нафсларидан голиб чиқадилар.

Бу гўдак кафтича келадиган бадий матнинг таъсир кучи бир яхши романичика бор — кам эмас!

Китоб мутолааси ҳар бир фикрловчи одамнинг доимий машғулоти бўлиши лозим. Шунда болаларни китоб ўқишига мажбурашга ҳожат ҳам қолмайди. Мутолаа ҳаётда одамга энг камида икки жиҳатдан катта фойда беради. Биринчидан, билимини оширади; иккинчидан, одамнинг ўзлигини англашида, шахс сифатида ўзини шакллантиришида курдатли сўита бўлади. (Чунки ҳар бир онгли одам умр бўйи ўзини шахс сифатида камол топтириб боради. Тарбия — бир умрларни таъкидлаб ўтиш лозимки, китоб мутолааси тарбия билан таълимнинг чамбарчас боғликлигини кўрсатади.)

Бу ўринда шуни таъкидлаб ўтиш лозимки, китоб мутолааси тарбия билан таълимнинг чамбарчас боғликлигини кўрсатади.

Бироғла маслаҳат бериш, акл ўргатишига интилиш ёқимли иш эмас. Ҳар ким ўз тушунчасидан, тажрибасидан келиб чиқиб, фикр билдириши мумкин, холос. Менга қолса, ўқувчи ҳаётда муносиб яшашга ёрдам берадиган етук китобларни: улар бадий бўладими, мемуар ёки илмий бўладими — умри бўйи, муттасил ўқиши керак. Масалан, мен "Алпомиш", "Кунтуғмиш" достонларини, Навоий, Бобур асарларини, Фаззолий, Аттор, Саройи, Кошифий, Али Сафий пандономаларини, Нехру, Маҳатма Ганди, Гёте каби улуғ инсонларнинг тарзи, маъни ҳолларини ўқиши тавсия қилган бўлардим. Бундай китоблар одамнинг ўзини топиб олишида кўмаклашиди. Шуни алоҳида таъкидлаш фарзки, ҳар бир одам, у қайси касб ёзаси бўлишидан қатъни назар, дунё бадий тафаккурининг энг камида 100 мумтоз намунасини мутолаа қилиши (ўқиши эмас!) шарт. Бу ишнинг бошида, албатте, оиласа асосий тарбиячи — ота(Ибн Сино) туриши керак!

Бола тарбияси ҳақида фикр юритганда, ўз вақтида танланган устознинг — мураббийнинг мавқеи нақадар катта эканлигини яна бир бор таъкидлаш лозим. Чунки устоз баъзан инсон ҳаётида

Жиззах тумани худудидаги Ровот хўжалиги хушманзара тоғ этагида жойлашган. Тоғдан тўйиниб келувчи дарё — Увобсой хўжаликнинг Олтиховуз, Поймарт, Кўрпа, Ялпокбош, Танги, Увоб, Кудук, Бешовул, Учқиз, Сугунбай, Алисаид, Қамбар-Шароф, Молтоп, Қорасийроқ, Тугалбой, Урганжи, Қоратепа, Умар, Тўқчора, Ордошон, Янги Ровот қишлоклари аҳлига тириклик сувини улашади. Бир дарё бўйида узала жойлашган бу қатор кичик-кичик қишлокларнинг ҳар бири бир дунё — ўз тарихи ва ҳатто ўз умум-характерига эга. Бир қишлоқ аҳли ишига пухталиги билан ажralиб турса, дейлик, яна бири соддалиги билан тилларда достон. Бир мисол — Қорасийроқ қишлоғи. Айтишларича, сийроқ — тўпиқнинг пастки қисми, Қорасийроқлар азалдан меҳнаткаш эл, ялангоёқ кўп меҳнат қилганидан бўлса эхтимол, сийроқлари қорамтири тус олган. Яна, жуда феъли содда инсонлар дейишади уларни. Эмиши, бир қорасийроқлик ариқда сўйилган кўйнинг калласини тозалётуб, каллани бехос сувда оқизиб юборганимиш, шу дарҳол бир тутам майса юлиб, “бех-бех”

дея каллани ўзиға чақиравмиш... Ва ёхуд. Бир қишлоқда тўй бўладио тўй эгаси қорасийроқлик оғайнисига от миндириб, дарё бўйидаги жами қишлоқни тез тўйга айтиб кел, деб айтuvчиликка юборади. Қорасийроқлик отни тез йўрттирганидан бир-икки қишлоқни ҳатто кўрмай ҳам ўтиб кетиди. Қайтганидан кейин, жуда тез қайтдинг, ҳамма қишлоқни айтдингми, деб сўрасалар, Фалон-Фалон қишлоқларни айтдими писмадон қишлоқ жойида йўғакан, дермиш... Қорасийроқ аҳли шундай содда бўлгани ҳолда шундек кўшини қишлоқ одамларининг феъли умуман бунинг акси бўлиши мумкин. Ҳатто, улар ўзларида бўлган-бўлмаган латифанамо гапларни ҳам қорасийроқликка нисбатан тарқатиб юборишилари кузатилган ҳол. Тоғдан гоҳ сокин, гоҳ шарқираб тушиб келувчи Увобсой қишлоқ ажратмайди. Уларнинг барчасига бирдай ўзининг зилол оби ҳаётини улашаверади. “Увобсойимиз шундай олдимиздан оқиб ётавераркану қадрини билмас, умуман уни сезмас ҳам эканмиз. Бир йил ёз курғоқ келдио дарёмизнинг қадрини ҳис қилдик”, дейишади сой бўйиликлар...

Жиззах тумани худудидаги генерал Ёрулла Норбеков номидаги иқтидорли болалар мактаб-интернати жойлашган. Энди бу мактабга нафақат Увобсой бўйидаги қишлоқлар, балки бошқа худуд ёшлари ҳам илмга бўлган чанқонини қондириш, билим булоғидан қониб-қониб ичмоқ учун келадилар.

Улар орасида турли савия ва турли характердаги болалар бор. Нимаям дейсиз, нафақат қишлоқнинг, ҳатто бир оиласининг ҳам маълум бир характери борда. Лекин турфа характерли бу ўкувчилар барчасининг ҳам бу ерда кўнглига йўл топилади, уларнинг қалбида эзгулик уруғи ўстирилади.

Мактабга шу мактабни ташкил қилган тиниб-тинчимас инсон, фидойи муаллим Орзуқул Жабборов раҳбарлик қиласди.

Орзуқул муаллим ҳақида ровотликлар шундай дейди: Эл учун қилинадиган улуғ ишлар кўп. Мана, Аҳмад ака, оддий одам. Увобсойнинг боз қисми бўйларига ҳеч бир шахсий манфаат истамасдан хув, бир йиллар тўлдириб терак экиб, парваришилаганди. Мана шу тераклар бугун бўй етиб, гўё бир ўрмонга айланган. Ҳам шу атроф қишлоқдаги кийналган оиласаларга мадад, ҳам ўрмон хўжалигининг бойлигига айланган ҳозир бу тераклар. Оддий бир хокисор, меҳнаткаш инсоннинг, қаранг, элга қанчалик нафи тегаяпти. Энди, эл учун бирор дарахт қўқартириша ё иморат курса, бу кўринарли иш бўлади. Лекин, муаллим шу эл учун, ҳеч ким кўрмайдиган, эътибор қилмайдиган бир ишни килиб ётиди. Болаларимизни

УВОБСОЙ ВА МУАЛЛИМ

Дарёнинг ҳам, муаллимнинг ҳам қадами етган жой обод бўлади

тарбиялаб, таълим бераяпти. Бу эса, ҳадеганда кўзга кўринавермайдиган, жуда машақатли иш. Худди Увобсойимизга ўхшайди бу муаллим. Илло, иккви ҳам қурғоқчилик кўрмай тошиб оқаверсин.

Орзуқул Жабборов элдошлирининг меҳри ва таҳсинани илкис ва бесабаб ёришган эмас. Йиллаб чекилган заҳмат ва машақатлар уни эл ардоғига сазовор этди. Ҳусусан, унинг йўқ жойда мактаб ташкил этиб, уни оёққа турғизиш, мактаб — муқаддас даргоҳнинг донғини чиқариб, номини оқлаш йўлидаги тинимизиз меҳнатларини кўрган-билинлар буни юрақдан ҳис этишади.

Ровотнинг “Умар” қишлоғида 1961 йилда туғилган Орзуқул Жабборов шу ердаги 39-мактабда таълим олди. Сўнгра, Жиззах давлат педагогика институтининг “Педагогика ва бошланғич таълим услубиёті” факультетида таҳсил олиб, Ровотдаги 46-мактабда иш бошлади. З йиллик ўқитувчилик фаолиятидан сўнг қўшини 47-мактабга директор ўринбосари этиб тайинлашди. Аммо, бу мактабда ҳам кўп ишламади. Бу йигитдаги изланивчанлик ва ташаббускорлик

ни кўрган туман раҳбарлари уни хўжаликка раис ўринбосарлигига, ундан ширкат раислигига, сўнгра туман ҳокимлигига бош мутахассисликка ишга ўтказиши.

Орзуқул ака қаерда ишламасин, доим бир орзусини дилдан чиқармади, уни амалга ошириш пайда бўлди: Ровотнинг қатор мактабларида таълим олаётган ўкувчилар орасида иқтидорлилари жуда кўп. Аммо, уларга ўз иқтидорларини юзага чиқаришга кўпда имконият йўқ. Қани энди, уларнинг барчасини бир мактабга тўплаб шундай таълимтарбия берсангу иқтидорига канот бўлсанг...

Нимоят, туман ҳокимлигига ишлаб юрган кезлари, 1997 йилда Орзуқул ақанинг орзуси ушалди. Ўша пайтлар Ровот республика бўйсунадиган ҳарбий хўжалик ҳисобланар ва бу ердаги ҳар бир иш пойтахтдаги мустасаддилар билан келишилган ҳолда амалга ошириларди. Анчадан бери фаолияти тўхтаб колган ва эшигига кулф урилиб каровсиз қолиб кетган боғча биноси ҳам хўжаликка тегишли эди. Орзуқул Жабборовда худди шу бинони қайта таъмирлашади. Ниҳоят, 1998 йилда мактаб ўзининг илк ўкувчilarини қабул қилиб олди ва энг муносиб номзод, йўқни йўндирадиган муаллим

моқчи бўлган муаллимнинг устидан ҳатто кўп одамлар кулишгача бориб етдилар. Аммо, муаллимнинг шашти сусаймади, аксинча, сабот билан ишини давом эттираверди. Ундаги қатъиятни кўрган одамлар англаб етдиларки, бу тиниб-тинчимас одам, ахир, улар учун, уларнинг фарзандлари келажаги учун шу ишни қилаётчи ва буни тушунганлар бир-бир муаллимнинг қаватига кира бошлашади. Алалоқибат, мактаб учун бинони қайта таъмирлаш умум-ровотликлар ишига айлануб кетди. Бино тайёр бўлгач, энди унга доска, парты, стол-стуллар каби жиҳозлар керак. Унга янги жиҳозлар ажратиш ҳали кўзда тутилмаган. Нима қилиш керак? Орзуқул Жабборов туманинг барча мактабларини айланичиб, яроқиз ахволга келиб қолган ва чиқитга чиқариб кўйилган парта доascalарни териб келди. Жиҳозлар қайта таъмирланди, ямаб-яқсалди, ҳартугул фойдаланса бўладиган бир ахволга келтирилди ва синфларга жойлаштирилди. Ниҳоят, 1998 йилда мактаб ўзининг илк ўкувчilarini қабул қилиб олди ва энг муносиб номзод, йўқни йўндирадиган муаллим

“Ўзбекистон педагогика фанлари илмий тадқиқот институтида, Тошкент давлат педагогика университети, Миллий университет ва барча пединститутлар Ашурмат Аҳмедов яратган педагогика назарияси ва амалиётига, услубиётига анъанавий равишда суюниб иш кўрмоқдалар. Бу эса ёшларни замонавий, айни пайтда миллий руҳда тарбиялашада жуда кўл кельмоқда”, дея ётироф этади Тошкент давлат педагогика университети профессори Комилжон Ҳошимов.

Домланинг фарзандлари мактаб билан уйнинг, ёки аксинча уй билан мактабнинг фарқига бормай тарбия топдилар. Шу сабаб бўлса керак, барча фарзандлари иш услуги ва одамларга муносабатида педагог тарбиячилек “дастхати”, одоби устун туради... Инсон камолотига бағишиланган умр беиз, бесамар кетмаслиги жонкуяр устоз, билимдон олим Ашурмат Аҳмедов сиймосида ёрқин намоён бўлади. Эл-юритига ўз фидойи меҳнати билан нафи теккан заийи фарзанд умри безаводир.

Махмуд САТТОРОВ,
Улфат МАҲКАМОВ

ИҲСОН КАМОЛОТИДА БАХШИДА УМР

илмий иш — монография, рисола ва мақолалари билан салмоқли ҳисса кўшиди. “Ўкувчilarни байналмinal руҳда тарбиялаш”, “Янги инсонни камолотпирши”, “Қўнғироқдан сўнг” деб номланган илмий-педагогик рисолалар шулар жумласиданди.

“Мен Ашурмат акани 1970-78 йиллардан бери билар эдим, — ҳикоя қиласди академик Сайд Шермуҳамедов. — У киши хилма-хил таклифлар ва ташабbusлар билан келиб турар эди. Айниқса, адабиёт дарсларида ўкувчilar ва талabalarni юксак ахлоқий руҳда тарбиялашнинг услубий асосларини таомиллаштиришга оид фикр-мулоҳазалари диккатга сазовор.”

«Сендан яхши географ чиқади, деб қўлимдан етаклаб, Тошдуга олиб ке-

либ, ўқишига киритиб кўйган», дея эслайди профессор Турғунбай Мирзаалиев.

«Иккى йўл орасида турган мен каби ёш ҳаваскор ҳофиз ва бошловчи олим учун Ашурмат ака айни пайтida ўринил маслаҳат берган. “Сизга Оллоҳ нодир овоз бериди, бу овозни яхши сақланг ва ҳалқимизга педагоглик билан бирга саньдати ҳам баравар хизмат қилин”, деганлар», дейди ўзбекистон ҳалқ ҳофизи, профессор Алижон Эркаев.

Ашурмат Аҳмедовнинг ҳамкаслари, кўп сонли шогирдлари устозларининг фазилатлари ҳақида тилларидан бол томиб ҳикоя қиласидар. Унинг ҳалоллиги, шогирдларга отадек қаттиқўл, айни пайтда ғамхўр ва меҳрибонлигиги кўзларида ўш билан хотирлайдилар.

«O'qituvchim — faxrim» tanloviiga

бига айлантириш фикри туғилди. Туман ҳалқ таълими бўлимидағилар, ҳусусан, бўлим мудири Бахтиёр Шарипов бу файратли йигитнинг шаштини кўриб, унга ишонди ва уни кўллаб-куватлади.

“Шундан сўнг, қаровсиз боғчалик иштагида бўлган ўкувчилар сони кўплиги боис, 90 ўринли бинода 158 нафар ўкувчи таълим олмокда. Уларга 23 нафар малакали педагог билим бермокда. 50 ўринли ётоқона болаларни қамраб ололмагани сабабли, узокдан келган ўкувчилар шу ердаги қариндошларинида туриб, билим олишади.

Дарҳақиқат, бино қаровсизликдан шу қадар аянчли тус олган эдик, бу ерда мактаб очи-

орзуқул Жабборов раҳбарлигига ўз фаолиятини бошлади. Гўё янги бир булок кўз очиб гирдогирдга оби ҳаёт улашмок нијатида тўлиқиб оқмоққа тушади.

Айни пайтда ушбу мактаб-интернатда ўқишига иштагида бўлган ўкувчилар сони кўплиги боис, 90 ўринли бинода 158 нафар ўкувчи таълим олмокда. Уларга 23 нафар малакали педагог билим бермокда. 50 ўринли ётоқона болаларни қамраб ололмагани сабабли, узокдан келган ўкувчилар шу ердаги қариндошларинида туриб, билим олишади.

Ўтган ўкув йилида мактабнинг илк битириувчилари — 13 нафар ўкувчидан 10 нафари олий ўкув юртларига ўқишига ўтиб кетди. Орзуқул ака боғ ўстириб илк ҳосилини таътиб кўрган бобондай димоги чоғ бўлди. Унинг бу йилги битириувчиларидан ҳам кўнгли тўқ. Ўкувчилари нимаики кўрик-танловми, мусобака бўлса, ҳаммасида фаол қатнашиб келаётчи ва фақат юринга даъво қилишади.

Бугун чор-атрофи анвойи гулларга бурканган, ҳар бир иши саранжом-саришта бу илгор мактаб нафакат болаларнинг, шунингдек, ота-оналарнинг ҳам меҳрига сазовор бўлган. Улар мактаб ҳолидан доимий хабардор бўлиб туршида ва нимаики ёрдам зарур бўлса, аяшмайди. “Бизнинг ҳомийларимиз — ота-оналар хисобланади, — дейди Орзуқул ака. — Уларда мактабга эътибор ўйфота олганимиздан хурсанд бўламан. Фарзандлари бу ерда ўқимайдиган ота-оналар ҳам ишимишга бефарқ эмас. Масалан, Жоникул Нишонов деган ҳамқишлоқлогимиз бор. Ўзи хайдовчи. Мактаб очилгандан бўён ҳар ойда 3 минг сўмдан аълочиларга стипендия ажратиб келади. Қуонарлиси, бундай саховатпеша инсонлар орамиздан кўп”.

Орзуқул ака билан гурунг қилар экансиз, унинг сухбати ҳам, ҳангомаси ҳам “мактаб” эканлигини сезасиз. Мактабда бўлаётган ишлар, мактабга бўлаётган ўкувчиларни сўзлайди, гўё унинг ўзининг, ўз ташвиши ўйқедек — гапирмайди, мактабдан гапиради. Гўё, Увобсой чор-атрофа ҳаёт бахш этиб буни миннат қилимагани каби... Дарёнинг ҳам, муаллимнинг ҳам қадами етган жой обод бўлар экан-да ўзи, деб ўйлайсиз.

Ха, дарёдил муаллим-да бу Орзуқул Жабборов!

Икром БЎРИБОЕВ,
журналист

I. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1. Мазкур Тартиб Ўзбекистон Республикасининг "Таълим тўғрисида" ги конуни, Кадрлар тайёрлаш милий дастури, Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 24 июндаги "Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси хузуридаги Давлат тест марказининг фаолиятини тақомилаштириш тўғрисида"ги 293 -сонли қарори, "Ўзбекистон Республикаси узлуксиз таълим тизими мусассасаларини аттестациядан давлат аккредитациясидан ўтказиш тўғрисида"ги Низомга мувофиқ идоравий бўйсунши ва мулкчилик шакларидан қатъи назар ўта маҳсус, касб-хунар таълими мусассасалари (таълим мусассасалари)ни аттестациядан ўтказишнинг ташкилий-услубий асосини белгилайди.

2. Аттестация таълим мусассасаси фаолиятини баҳолашда давлат назоратининг асосий шакли ҳисобланади.

3. Аттестациянинг мақсади таълим мусассасасида кадрлар тайёрлаш мазмунни, даражаси ва сифатининг давлат таълим стандартларига мувофиқлигини аниқлашдан иборат.

4. Аттестациянинг вазифалари:

- таълим мусассасасида ўкув жараёнининг ташкил этилганлиги ва ҳолати тўғрисида холисона ахборот олиш;

— кадрлар тайёрлаш мазмунни ва сифатининг давлат таълим стандартларига мослих даражасини аниқлаш;

— таълим мусассасаси фаолиятидаги ютуклар ва мавжуд камчиликларни кўрсатиш;

— аттестация жараёнинда аниқланган камчилик ва нўқсонларнинг сабабини таҳлил қилиш ва уларни бартараф этиш йўлларини аниқлашдан иборат.

5. Таълим мусассасалари аттестацияси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси хузуридаги Давлат тест маркази (ДТМ) томонидан ташкил этилади ва ўтказилади.

6. Таълим мусассасалари аттестацияси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланган жадвал ёки таълим мусассасаси ташаббуси билан унинг аризасига мувофиқ беш йилда камиди бир марта ўтказилади.

Аттестация жадвалига белгилangan тартибда ўзгаришлар ва қўшимчалар киритилиши мумкин.

7. Янги ташкил этилган таълим мусассасалари аттестацияси биринчи битирувчилар чиқарилгандан сўнг, яъни таълим мусассасасининг ташкил этилгани (лицензия олгани)га уч йил тўлгандан кейин ўтказилади.

8. Аттестацияни ўтказиш бўйича ДТМнинг кадрлар тайёрлаш сифатини назорат қилиш, педагог кадрлар ва таълим мусассасалари аттестацияси бошқармаси (Бошқарма) томонидан аттестациядан ўтказиш мезонлари, Ўрикнома, услубий тавсиянома ва кўрсатмалар, сўровнома ҳамда аттестацияни ўтказиш жараёни билан боғлик бошқа барча хужжатлар ишлаб чиқилди ва ДТМ томонидан тасдиқланади.

9. Таълим мусассасалари аттестацияси холислик, ошкоралик, чукур билимга асосланган ва педагогик этика меъёrlariga амал қилинган ҳолда ўтказилади.

10. Таълим мусассасаси аттестацияси бир-бири билан узвий боғланган қуйидаги босқичлардан иборат:

— таълим мусассасаси ўз-ўзининг аттестацияси;

— аттестацияни ташкил қилиш жараёни;

— аттестацияни ўтказиш жараёни;

— аттестация хulosasini тайёрлаш жараёни.

II. ТАЪЛИМ МУАССАСАСИННИНГ АТТЕСТАЦИЯГА ТАЙЁРГАРЛICК ЖАРАЁНИ

11. Тасарруфида таълим мусассасалари бўлган вазирлик ва идоралар Бошқармадан аттестацияга оид меъёрий хужжатлар (мезон, Ўрикнома, талаб ва б.)ни ўкув йилининг бошида олади ва аттестациядан ўтвичи таълим мусассасаларига етказади.

12. Аттестациядан камиди бир ой олдин таълим мусассасаси аттестацияни тайёргарлик кўриш мақсадидаги ўз-ўзини аттестациядан ўтказади.

13. Таълим мусассасаси ўз-ўзининг аттестацияси мазкур Тартиб, Бошқарма томонидан ишлаб чиқилган Ўрикнома асосида олиб боради.

DTM tomonidan ta'llim muassasalari attestatsiyasi jarayonida aniqlangan kamchilik va nuqsonlarning o'z vaqtida bartaraf etilishi muntazam nazorat qilib boriladi.

Ma'rifat

Loyiha

V. АТТЕСТАЦИЯ ХУЛОСАЛАРИНИ ТАЙЁРЛАШ ТАРТИБИ

18. Аттестацияни ўтказиш жараёнига кадар Комиссия таълим мусассаси томонидан тақдим этилган хужжат ва маълумотлар ҳамда таълим мусассасаси ўз-ўзининг аттестацияси натижаларини ўрганади ва таҳлил қиласди.

19. Комиссия таълим мусассасаси таълим (тайёрлов) йўналишларининг ўзига хос ҳусусиятларини ҳисобга олган ҳолда аттестациядан ўтказиш дастурни ишлаб чиқади, эксперталар томонидан аттестация ўтказиш жараёнida тўлдирилиши лозим бўлган жадваллар, сўровнома ва бошқа хужжатларни тайёрлайди.

20. Комиссия раҳбари томонидан ҳар бир комиссия аъзосига унинг мутахассислиги ва меҳнат фаолиятини ҳисобга олган ҳолда аттестация жараёнida ўрганиши лозим бўлган вазифалар ва йўналишларини таълим стандартлари талабларига мослиги;

— кадрлар тайёрлаш даражаси ва сифатининг давлат таълим стандартлари талабларига мослиги;

— ўкувчиларни ишлаб чиқади, ўқувчиларни таълим стандартлари талабларига мослиги;

— кадрлар тайёрлаш даражаси ва сифатининг давлат таълим стандартлари талабларига мослиги;

— ўкувчиларни ишлаб чиқади, ўқувчиларни таълим стандартлари талабларига мослиги;

— кадрлар тайёрлаш даражаси ва сифатининг давлат таълим стандартлари талабларига мослиги;

— ўкувчиларни ишлаб чиқади, ўқувчиларни таълим стандартлари талабларига мослиги;

— кадрлар тайёрлаш даражаси ва сифатининг давлат таълим стандартлари талабларига мослиги;

— ўкувчиларни ишлаб чиқади, ўқувчиларни таълим стандартлари талабларига мослиги;

— кадрлар тайёрлаш даражаси ва сифатининг давлат таълим стандартлари талабларига мослиги;

— ўкувчиларни ишлаб чиқади, ўқувчиларни таълим стандартлари талабларига мослиги;

— кадрлар тайёрлаш даражаси ва сифатининг давлат таълим стандартлари талабларига мослиги;

— ўкувчиларни ишлаб чиқади, ўқувчиларни таълим стандартлари талабларига мослиги;

— кадрлар тайёрлаш даражаси ва сифатининг давлат таълим стандартлари талабларига мослиги;

— ўкувчиларни ишлаб чиқади, ўқувчиларни таълим стандартлари талабларига мослиги;

— кадрлар тайёрлаш даражаси ва сифатининг давлат таълим стандартлари талабларига мослиги;

— ўкувчиларни ишлаб чиқади, ўқувчиларни таълим стандартлари талабларига мослиги;

— кадрлар тайёрлаш даражаси ва сифатининг давлат таълим стандартлари талабларига мослиги;

— ўкувчиларни ишлаб чиқади, ўқувчиларни таълим стандартлари талабларига мослиги;

— кадрлар тайёрлаш даражаси ва сифатининг давлат таълим стандартлари талабларига мослиги;

— ўкувчиларни ишлаб чиқади, ўқувчиларни таълим стандартлари талабларига мослиги;

— кадрлар тайёрлаш даражаси ва сифатининг давлат таълим стандартлари талабларига мослиги;

— ўкувчиларни ишлаб чиқади, ўқувчиларни таълим стандартлари талабларига мослиги;

— кадрлар тайёрлаш даражаси ва сифатининг давлат таълим стандартлари талабларига мослиги;

— ўкувчиларни ишлаб чиқади, ўқувчиларни таълим стандартлари талабларига мослиги;

— кадрлар тайёрлаш даражаси ва сифатининг давлат таълим стандартлари талабларига мослиги;

— ўкувчиларни ишлаб чиқади, ўқувчиларни таълим стандартлари талабларига мослиги;

— кадрлар тайёрлаш даражаси ва сифатининг давлат таълим стандартлари талабларига мослиги;

— ўкувчиларни ишлаб чиқади, ўқувчиларни таълим стандартлари талабларига мослиги;

— кадрлар тайёрлаш даражаси ва сифатининг давлат таълим стандартлари талабларига мослиги;

— ўкувчиларни ишлаб чиқади, ўқувчиларни таълим стандартлари талабларига мослиги;

— кадрлар тайёрлаш даражаси ва сифатининг давлат таълим стандартлари талабларига мослиги;

— ўкувчиларни ишлаб чиқади, ўқувчиларни таълим стандартлари талабларига мослиги;

— кадрлар тайёрлаш даражаси ва сифатининг давлат таълим стандартлари талабларига мослиги;

— ўкувчиларни ишлаб чиқади, ўқувчиларни таълим стандартлари талабларига мослиги;

— кадрлар тайёрлаш даражаси ва сифатининг давлат таълим стандартлари талабларига мослиги;

— ўкувчиларни ишлаб чиқади, ўқувчиларни таълим стандартлари талабларига мослиги;

— кадрлар тайёрлаш даражаси ва сифатининг давлат таълим стандартлари талабларига мослиги;

— ўкувчиларни ишлаб чиқади, ўқувчиларни таълим стандартлари талабларига мослиги;

— кадрлар тайёрлаш даражаси ва сифатининг давлат таълим стандартлари талабларига мослиги;

— ўкувчиларни ишлаб чиқади, ўқувчиларни таълим стандартлари талабларига мослиги;

— кадрлар тайёрлаш даражаси ва сифатининг давлат таълим стандартлари талабларига мослиги;

— ўкувчиларни ишлаб чиқади, ўқувчиларни таълим стандартлари талабларига мослиги;

— кадрлар тайёрлаш даражаси ва сифатининг давлат таълим стандартлари талабларига мослиги;

— ўкувчиларни ишлаб чиқади, ўқувчиларни таълим стандартлари талабларига мослиги;

— кадрлар тайёрлаш даражаси ва сифатининг давлат таълим стандартлари талабларига мослиги;

— ўкувчиларни ишлаб чиқади, ўқувчиларни таълим стандартлари талабларига мослиги;

— кадрлар тайёрлаш даражаси ва сифатининг давлат таълим стандартлари талабларига мослиги;

— ўкувчиларни ишлаб чиқади, ўқувчиларни таълим стандартлари талабларига мослиги;

— кадрлар тайёрлаш даражаси ва сифатининг давлат таълим стандартлари талабларига мослиги;

— ўкувчиларни ишлаб чиқади, ўқувчиларни таълим стандартлари талабларига мослиги;

— кадрлар тайёрлаш даражаси ва сифатининг давлат таълим стандартлари талабларига мослиги;

— ўкувчиларни ишлаб чиқади, ўқувчиларни таълим стандартлари талабларига мослиги;

— кадрлар тайёрлаш даражаси ва сифатининг давлат таълим стандартлари талабларига мослиги;

— ўкувчиларни ишлаб чиқади, ўқувчиларни таълим стандартлари талабларига мослиги;

— кадрлар тайёрлаш даражаси ва сифатининг давлат таълим стандартлари талабларига мослиги;

— ўкувчиларни ишлаб чиқади, ўқувчиларни таълим стандартлари талабларига мослиги;

— кадрлар тайёрлаш даражаси ва сифатининг давлат таълим стандартлари талабларига мослиги;

— ўкувчиларни ишлаб чиқади,

**Ўзбекистон Республикаси касб-ҳунар коллежларининг тайёрлов йўналишларини
аттестациядан ўтказиш мезони**

№	Кўрсаткичлар	Маълумотлар мазмуни	Аниқланадиган натижа	Меъёрий талаб						
1. Ўкувчилар ва битирувчиларнинг билим даражаси ва сифати, кўникма ва малакалари										
1.	Ўкувчиларнинг билим даражаси ва сифати	Аттестация жараёнида фанлар бўйича ўтказилган назорат ишлари(тест синови, ёзма иш, амалиёт имтиҳони, малакавий иш ва б.) натижалари: 2-курсда умумтаълим фанлари бўйича; 3-курсда касбий (умум касбий ва маҳсус) фанлар бўйича	Ўзлаштириш даражаси: Назорат ишлари натижалари бўйича ижобий яъни "қониқарли", "яхши" ва "аъло" баҳоларга ўзлаштирган ўкувчилар фоизи Билим сифати: Назорат ишлари натижалари бўйича "яхши" ва "аъло" баҳоларга ўзлаштирган ўкувчилар фоизи	2-курс учун: 80% 3-курс учун: 85%		услубий таъминоти 6. Дарс жадвалининг тузилиши	ишларининг бажарилиши 1. Дарс жадвалининг ишчи ўкув режага мослиги 2. Дарс жадвалининг белгиланган қоидаларга мувофиқ тузилганини 1.Гурух журнallарининг дарс жадвалига мослиги 2. Гурух журнallарининг юритилишини белгиланган талабларга мувофиқлиги Назарий ва амалий машғулотлар бўйича мухандис-педагоглар билан таъминланганлик	100% 90%		
2.	Битирувчиларнинг билим даражаси ва сифати, кўникма ва малакалари	Охирги уч йил давомида битирувчиларнинг якуний давлат аттестацияси натижалари	Ўзлаштириш даражаси: Охирги уч йил давомида якуний давлат аттестациясида ижобий баҳоларга эга бўлган битирувчилар фоизи Билим сифати: Охирги уч йил давомида якуний давлат аттестациясида "яхши" ва "аъло" баҳоларга эга бўлган битируvчилар фоизи	90% 50%		7. Гурух журнallарининг юритилиши 8. Педагог кадрлар билан таъминланганлик 9. Дарслик ва ўкув кўлланмалари билан таъминланганлик	1. Фанлар бўйича намунивай ўкув дастури асосида яратилган ёки намунивай ва ишчи ўкув дастурида тавсия этилган дарслик ва ўкув кўлланмаларнинг кутубхонада мавжудлиги 2. Дарслик ва ўкув кўлланмалари билан ўкуvchilarнинг таъминланганлик даражаси	100% 15%	Ҳар бир фандан ўкуv дастурига мос камида битта дарслик ёки ўкуv кўлланманинг мавжуд бўлиши	
2. Ўкув жараёнининг ташкил этилганлигини давлат таълим стандартлари талаблariга мослиги										
3.	Ўқитиши мазмунининг давлат таълим стандартлariга мослиги	1. Тасдиқланган давлат таълим стандартлари, намунивай ўкуv режа ва ўкуv дастурлари, ўкуv va ишлаб чиқариш амалиёти дастурлari 2. Ишчи ўкуv режаси 3. Фанлар бўйича ишчи ўкуv дастурлari (тақвим-мавзуuiy режa) 4. Ўкуv va ишлаб чиқariш амалиёti dasturlari 5. Дарслиklar va ўkuv kўllanmalar	Таълим йўналиши бўйича тармоқ стандарти, ўкуv режа, фанлар бўйича ўкуv дастурлari, ўкуv va ишлаб чиқariш амалиёti dasturlari мавжудligi Ишchi ўkuv режasiniнg мавjудligi va uning namuниvай ўkuv режагa мослиги Фанлар бўйича ишchi dasturlari (taqvim-mavzuuiy режa) mawjудligi, ularning namuниvай ўkuv dasturiiga мослиги Ўkuv va ishlab chiqariш amaliёti dasturlari Фойдаланилаётган дарслиk va ўkuv kўllanmalarнинг ishlchi ўkuv dasturiiga мослиги	100% fanlarning ўktiши ketma-ketligi bўyicha: 80% soatlar taqsimoti bўyicha: 90% 100% 100%	5.	Ўкуv жараёнининг моддий-техник таъминоти	1. Ўкуv xonalari(jumladan, kompyuter, linggafon sinflari), laboratoriya xonalari, ustaxona va amaliёti xonalari, ularning madionni 2. Ўкуv xonalari(jumladan, kompyuter, linggafon sinflari) ўkuv laboratoriya lari, ustaxona va amaliёti xonalari xonalari(jumladan, kompyuter, linggafon sinflari), laboratoriya xonalari, ustaxona va amaliёti xonalari, ularning madionni meъeriй talablariga mosliги 1. Ўкуv xonalari(jumladan, kompyuter, linggafon sinflari) ўkuv laboratoriya lari, ustaxona va amaliёti xonalari xonalari(jumladan, kompyuter, linggafon sinflari), laboratoriya xonalari, ustaxona va amaliёti xonalari, ularning madionni meъeriй talablaraga mosliги 2. Laboratoriya xonalari(jumladan, kompyuter, linggafon sinflari) ўkuv laboratoriya lari, ustaxona va amaliёti xonalari xonalari(jumladan, kompyuter, linggafon sinflari), laboratoriya xonalari, ustaxona va amaliёti xonalari, ularning madionni meъeriй talablaraga mosliги 3. Ustaxona va amaliёti xonalari(jumladan, kompyuter, linggafon sinflari) ўkuv laboratoriya lari, ustaxona va amaliёti xonalari xonalari(jumladan, kompyuter, linggafon sinflari), laboratoriya xonalari, ustaxona va amaliёti xonalari, ularning madionni meъeriй talablaraga mosliги 4. Kutubxona va qiroatxonaniнg жихозланишини meъeriй talablaraga mosliги 5. Sport zallarini жихозланишини meъeriй talablaraga mosliги 6. Oshxona va ovqatlanishi шахобчаларнинг жихозланишини meъeriй talablaraga mosliги	100%		
4.	Ўкуv жараёнининг ташкил этилганлиги	1. Ўкуv режасiniнg ўkuv жараёнига жорий этилганлиги 2. Fanlar bўyicha ўkuv dasturлariнинг ўkuv жараёнига жорий этилганлиги 3. Ўкуv amaliёti dasturлariнинг ўkuv жараёнига жорий этилганлиги 4. Ishlab chiqariш amaliёti dasturлariнинг ўkuv жараёнига жорий этилганлиги 5. Laboratoriya ishlari рўйhati va ularning	Ўкуv юklamalariнing бажарилиши Ishchi dasturлari (taqvim-mavzuuiy режa)-ning бажарилиши Ўкуv amaliёti dasturлari Ishlab chiqariш amaliёti dasturлari Ўкуv dasturлari belgilangan laboratoriya	90% 100% 100% 90% 100%	6.	Моддий-техника, ахборот ва ўкуv-laboratoriya базасидан foidala-nishi самарадорligi	Ўкуv жараёниda mawjud ўktiшиning teknik vositalari, ahborot tehnologiyalari va ўkuv-laboratoriya жихозларнинг ishlatiishi	Ўқитiшning teknik vositalari, ahborot tehnologiyalari va ўkuv-laboratoriya жихозларнинг ishlatiishi	100%	
Аттестация хуносаси										
<p>1. Барча кўрсаткичлар бўйича аниқланган натижалари меъёрий талабда кўрсатилган фоизга тенг ва ундан ортиқ бўлса талабга мос, кўрсатилган фоиздан кам бўлса – мос эмас, деб хисобланади.</p> <p>2. Барча кўрсаткичлар бўйича аниқланган натижалари меъёрий талабда мос бўлса таълим йўналиши "Аттестациядан ўтди" деб топилади.</p> <p>3. Барча кўрсаткичлар бўйича аниқланган натижаларининг бирортаси меъёрий талабда мос бўлмаган ҳолда таълим йўналиши "Аттестациядан ўтмади" деб топилади.</p>										

Ўзбекистон Республикаси академик лицейларининг таълим йўналишларини аттестациядан ўтказиш мезони

№	Кўрсаткичлар	Маълумотлар мазмуни	Аниқланадиган натижа	Меъёрий талаб						
1. Ўкуvchilar ва битiruvchilarнинг билим daражаси ва сифатi, kўnikma va malakalari										
1.	Ўкуvchilarнинг билим daражаси ва сифатi	Аттестация жараёнида фанлар бўйича ўtказilgan назорат iшлari (test sinovi, ёzma ish, amaliёт imtiҳon, malakaviy ish va b.) natiжalari: 2-kursda umumtaъlim fanlar bўyicha; 3-kursda umumtaъlim va chukurlaшtiрилган fanlar bўyicha;	Ўзлаштириш daражаси: Nazorat ishlari natiжalari bўyicha ijobiy jaъni "konikarli", "yahshi" va "aъlo" baҳolarga ўzlaшtiрилган ўkuvchilar foizi Билим сифатi: Nazorat ishlari natiжalari bўyicha "yahshi" va "aъlo" baҳolarga ўzlaшtiрилган ўkuvchilar foizi	2-kurs учун: 85% 3-kurs учун: 90% 2-kurs учун: 60% 3-kurs учун: 70%		3.	Ўқитiш мазмунinинг давлат таълим стандартlariга мослиги	1. Tasdiқlanган давлат таълим стандартlari, namuниvay ўkuv режa va ўkuv dasturlari, ўkuv va ishlab chiqariш amaliёti dasturlari 2. Ishchi ўkuv режasiniнg mawjудligi va uning namuниvay ўkuv режагa мослиги 3. Fanlar bўyicha ishlchi dasturlari (taqvim-mavzuuiy режa) mawjудligi, ularning namuниvay ўkuv dasturiiga мослиги 4. Darслиklar va ўkuv kўllanmalarini ishlchi ўkuv dasturiiga мослиги	100%	
2.	Битiruvchilarнинг билим daражаси ва сифатi, kўnikma va malakalari	Oxirgi уч йил давомiда bitiruvchilarнинг яkunий давлат аттестацияsi natiжalari	Ўзлаштириш daражаси: Oxirgi уч йил давомiда яkunий давлат аттестацияsida ijobiy baҳolargra эga bolgan bitiruvchilar foizi Билим сифатi: Oxirgi уч йил давомiда яkunий давлат аттестацияsiда "yahshi" va "aъlo" baҳolargra эga bolgan bitiruvchilar foizi	90% 70%		4.	Ўкуv жараёнининг ташкил этилганligini давлат таълим стандартlari талablariga мослиги	1. Ўкуv режасiniнg ўkuv жараёнига жорий этилганligi 2. Fanlar bўyicha ўkuv dasturлari (taqvim-mavzuuiy режa)-ning бажарилиши	100%	
2. Ўкуv жараёнининг ташкил этилганligini давлат таълим стандартlari талablariga мослиги										

(Давоми. Боши 13-бетда)

Ўзбекистон Республикаси академик лицейларининг таълим йўналишларини аттестациядан ўтказиш мезони

	3. Лаборатория ишлари рўйхати ва уларнинг услубий тъминоти	Ўқув дастурларида белгиланган лаборатория ишларининг бажарилиши.	90%	Хар бир фандан ўқув дастурига мос камидан битта дарслек ёки ўқув кўлланмаларнинг кутубхонада мавжудлиги	2. Ўқув хоналари(жумладан, компьютер, лингафон синфлари) ўқув лабораторияларининг жиҳозланиши	уларнинг майдонини меъёрий талабларга мослиги	80%	
	4. Дарс жадвалининг тузилиши	1. Дарс жадвалининг ишчи ўқув режага мослиги 2. Дарс жадвалининг белгиланган коидаларга мувофиқ тузилганини	100% 90%			1. Ўқув хоналарининг жиҳозланишини меъёрий талабларга мослиги 2. Лаборатория хоналарининг жиҳозланиши даражаси 3. Кутубхона ва қироатхонанинг жиҳозланишини меъёрий талабларга мослиги 4. Спорт заллари жиҳозланишининг меъёрий талабларга мослиги 5. Ошхона ва овқатланиш шахобчалири жиҳозланишининг меъёрий талабларга мослиги		
	5. Гурух журнallарининг юритилиши	1. Гурух журнallарининг дарс жадвалига мослиги 2. Гурух журнallарининг юритилишини белгиланган талабларга мувофиқлиги	100% 90%			80%		
	6. Педагог кадрлар билан тъминланганлик	Назарий ва амалий машгулотлар бўйича мухандис-педагоглар билан тъминланганлик даражаси	100%			80%		
	7. Дарслек ва ўқув кўлланмалари билан тъминланганлик	1. Фанлар бўйича намунавий ўқув дастури асосида яратилган ёки намунавий ва ишчи ўқув дастурида тавсия этилган дарслек ва ўқув кўлланмаларнинг кутубхонада мавжудлиги 2. Дарслек ва ўқув кўлланмалари билан ўқувчиликнинг тъминланганлик даражаси	15%			80%		
	3. Моддий-техника, ахборот ва ўқув-лаборатория базаси					80%		
	5. Ўқув жараёнининг моддий-техник тъминоти	1. Ўқув хоналари (жумладан, компьютер, лингафон синфлари), лаборатория хоналари, уларнинг майдони	Ўқув хоналари(жумладан, компьютер, лингафон синфлари), лаборатория хоналари билан тъминланганлиги ва	100%		80%		
	<p align="center">Аттестация хуносаси</p> <p>1. Барча кўрсаткичлар бўйича аниқланган натижалар меъёрий талабда кўрсатилган фойизга тенг ва ундан ортиқ бўлса талабга мос, кўрсатилган фойиздан кам бўлса – мос эмас, деб хисобланади.</p> <p>2. Барча кўрсаткичлар бўйича аниқланган натижалар меъёрий талабга мос бўлса таълим йўналиши “Аттестациядан ўтди” деб топилади.</p> <p>3. Барча кўрсаткичлар бўйича аниқланган натижаларининг бирортаси меъёрий талабга мос бўлмаган ҳолда таълим йўналиши “Аттестациядан ўтмади” деб топилади.</p>							

«ТАБИАТ: КЕЧА, БУГУН, ЭРТАГА»

Тошкент шаҳрида республика ўкувчиликарининг «Табиат: кечак, бугун, эртага» мавзусидаги илмий-амалий анжумани ўтказилди. Мазкур анжуман «Bioekosan» республика ёшлари ўкув-услубий мажмуаси томонидан ташкиллаштирилди.

Анжуманинг мақсади мактаб ўкувчи-ёшларида она-табиатга бўлган муҳаббатни ўйғотиш, уларни ўраб турган атроф, табиатни мухофаза қилиш ва унинг бойликларидан оқилона фойдаланишини шакллантириш, вилоятлардаги ҳозирги экологик ҳолатни ўқувчи-ёшлар томонидан олиб борилган кузатув ишлари натижалари асосида тайёрланган рефератлар ҳамда анжуман

шўйбаларида қилинган маърузалар орқали билиб олишдан иборат эди. Хар бир қатнашчининг фикр ва муҳаказалари анжуман иштироқчилари билан биргаликда муҳокама қилинди ва маърузалар юзасидан ўқувчиликнинг ижодий иш фаолияти баҳоланди. Энг муҳими, бу тадбирда ўқувчиларга ўзлари яшаб турган худудлардаги экологик ҳолатга мустақил баҳо берса олиш имкониятлари яратилди. Республикаимизда экологик таълим ва тарбиянинг ривожини юкори босқичга кўтариш, республикамиздаги экологик муаммоларни ҳал қилиш йўналишидаги сайди-харакатларнинг амал-

га ошишига ўз ҳиссаларини қўшишига чорлаш, уларда экологик саводхонликни ҳозирги замон даражасига олиб чиқиш лозимлиги ҳақида тушунчча ҳосил қилинди.

Анжуман «Маҳаллий экологик муаммолар – ёшлар нигоҳида», «Табиат бойликлари ва биологик хилмачилликни саклаш», «Атроф-муҳит ва инсон саломатлиги», «Ичимлик сувидан оқилона фойдаланиши» каби шўйбаларда иш олиб борди. Анжуманда Коракалпогистон Республикаси ва барча вилоятлардан жами 42 нафар ўқувчилар иштирок этдилар.

Голибларга Ҳалқ таълими вазирлигининг «Фаҳрий ёрлиқ»лари, «Bioekosan» мажмуаси томонидан диплом ва совфалар топширилди.

Х.ЖАЛОЛОВ,
«Bioekosan» мажмуаси
директор ўринбосари

«ТАБАССУМ»ДА МАЗА ҚИЛИБ ДАМ ОЛДИЛАР

Юнусобод туманидаги 86-мактабда «Табассум» болалар оромгоҳи иш олиб бормоқда. Бу ерда дам олаётган болалар — 1 - 5-синф ўқувчилари тўрт гурӯхга бўлинган. Эътиборли томони шундаки, оромгоҳда фақат 86-мактаб ўқувчиларигина эмас, яқин кўшини мактаблардан ҳам болалар жалб қилинган. «Гурухларниномлаш хуқуқини кичконтойларимизнинг ўзига бердик, — дейди мураббий О.Кублякова, — уларнинг сўзи — қонун, натижада ҳар бирни 25 нафардан болани ўз ичига олган «Оқибатар», «Атиргул», «Дельфин», «Нинзы-Черепашки» ўзбек ва рус болаларидан иборат гурухлари ташкил этилди. Болаларимиз биз кутгандан ҳам шўх ва қувноқ, ижодкор, аммо ўз ишларига масъулиятли чиқиб қолдилар. Гарчи оромгоҳ 18 кунгагина режалаштирилган бўлса-да, биз кўплаб мусобақалар, тадбирлар ўтказиша улгурдик.

Эрталабки соат 8 дан кеч соат 17 гача улар 4 маҳал иссиқ овқат билан тъминландилар. Мактабда турли спорт секциялари, шахмат-шашка клуби, тўқиши, моделлаштириш, экология, рақс тўғараклари ишлаб турди. Турли спорт мусобақалари, эстафеталар ўтказилиб, оромгоҳ чемпионлари аникланди. Эртак қаҳрамонлари образлари асосидаги «Костюмлар бали»да болалар ота-оналари ёрдамида ўзлари ўтириган образларни яратдилар.

— «Кизил Ярим ой» ҳалқаро жамияти ва «Камолот» ЁИХ томонидан ўтказилган саломатлик ва наркоманияга қарши кураш мавзусидаги тадбирда болалар ўз саҳна кўринишлари билан қатнашиб, турли ўқув куролларини совга сифатида олдилар, — дейди оромгоҳ раҳбари Г.Агафонова.

Кувноқ воқеаларга бой «Табассум» оромгоҳи фолияти болаларнинг эсларида қоларли воқеаларга бой бўлди.

**М.ШАРИФОВА,
А.АНОРБОЕВ**

«СОЗАНДАЛАР» ОРОМГОХДА

Китоб тумани «Алоқачи» ва Яккабоғ туманидаги «Ниҳол» болалар дам олиш оромгоҳида вилоят Кўғирчоқ театри жамоаси томонидан «Созандалар» деб номланган спектакл томошаси намойиш этилди ва бу оромгоҳда дам олаётган болажонларга чексиз қувонч улашди.

ДОРБОЗЛАР ФЕСТИВАЛИ

Андижон вилоятининг Хонобод шаҳрида машҳур дорбозлар — Усмонжон Нишонбоев, Кимсанжон Назаралиев ва Мадаминжон Юсуповлар хотираасига бағишиланган «Миллий дорбозлар: анъанавий цирк санъати жамоалари ва ҳаваскор қўғирчок театрларининг III Республика фестивали» бўлиб ўтди.

Ушбу фестивалда вилоятда фаолият кўрсатиб келаётган Комилжон Жўраев бошлилигидаги «Норин дорбозлари» ҳамда вилоят мадданият саройи қошидаги «Олтин калитча» ҳалқ ҳаваскорлик қўғирчок театри нуфузи 2-ўринга сазовор бўлди ва Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлигининг дипломи ҳамда қимматбаҳо совфалар билан тақдирландилар.

Шавкат ЁЛДАШОВ

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ТЕХНИКА УНИВЕРСИТЕТИ ҚОШИДАГИ ЧИЛОНЗОР АКАДЕМИК ЛИЦЕЙИ

9-синф битирувчилари учун лицейнинг I курсига қабул эълон қиласди. Лицейда математика, информатика, инглиз тили фанлари чукур ўқитилиди.

Сизнинг хизматингизда юқори малакали мутахассислар; замонавий компьютер хоналари; компьютер синфи Республика тест Маркази билан боғланган;
Интернет;
Хозирги замон техникаси билан

жиҳозланган хоналари ва лабораториялар (мультимедиа, видеокўз, компьютер дастурлари);
Спорткомплекс (УШУ, гимнастика, теннис, таэквондо, баскетбол, футбол);
Руҳшунослик хизмати.

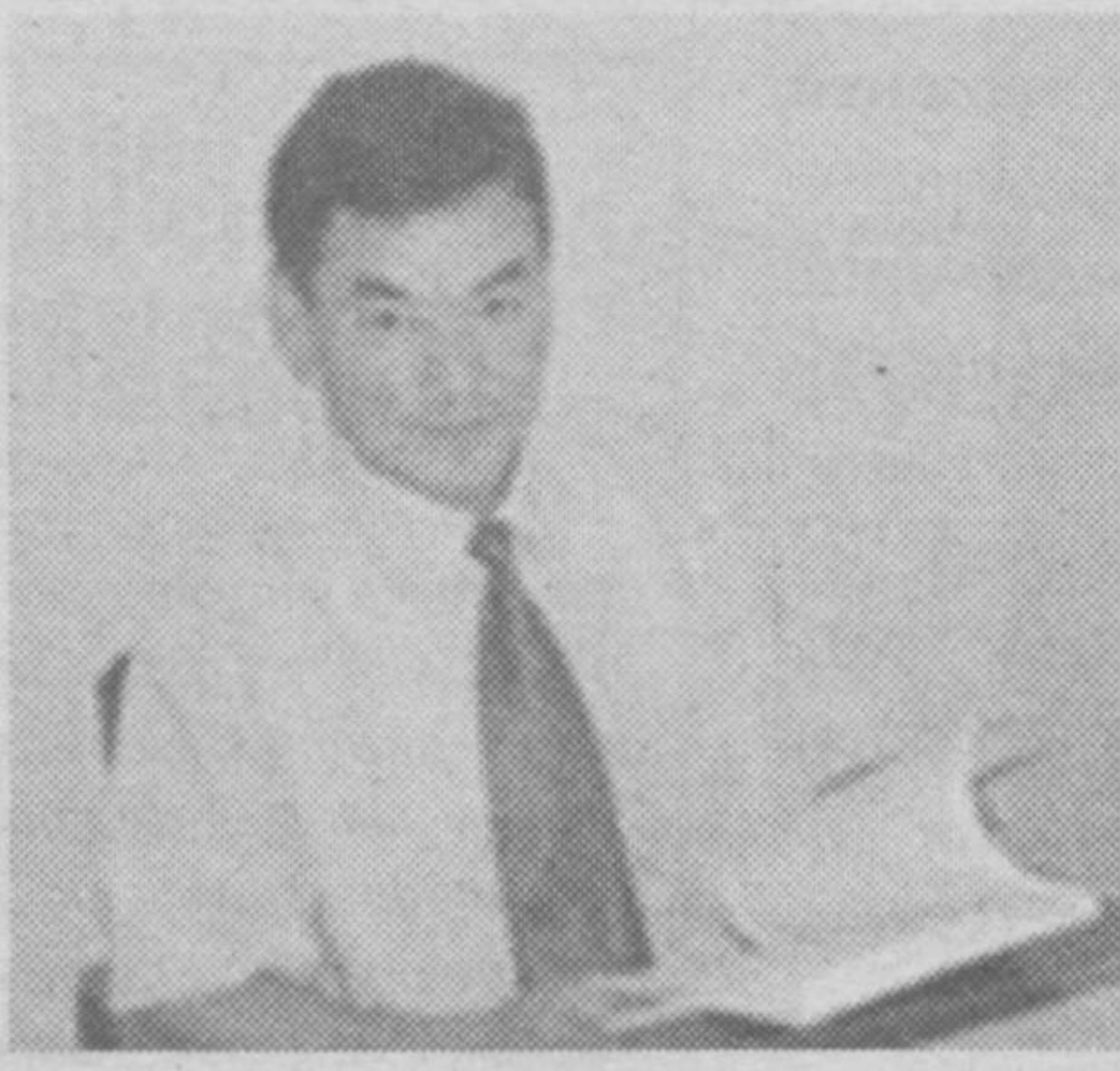
Иш тартиби: 9.00 дан 17.00 гача

Мазмунли ҳордиқ ташкил қилинган: театр ва мусиқий рақс, матбуот, радио-клублар, имидж-клуб ва бошқалар.

**Бизнинг манзил: Чилонзор тумани.
(Алгоритм) Гулистон мавзеси, 21 а.**

Транспорт: автобус № 94.87; троллейбус № 11. 19.

Телефон: 170-31-98 Факс: 170-35-01

ХУМОЮН

Беозор ёшлисан,
Бебош, беташвиш,
Ҳали самовийдир хаёлу сўзинг.
Баҳорий фаслда сенгадир олқиши,
Орзулар бобида йўқ каму кўстинг.

Бир ниҳол сингари баркамол ўсдинг,
Ҳали йиглатмаган сени муҳаббат.
Ҳали панд бермаган душманинг,
дўстинг —
Билмассан нимадир хиёнат, нафрат.

Ҳали эртакларга ишонмайсан сен,
Ростлигин билмайсан афсоналарни,
Мисоли уммонга сочилган дурдай —
Дунё кезиб юрган девоналарни.

КЎНГИЛГА ЙЎЛ

Нега тополмайсиз йўлни, дўстларим,
Манзил аниқ, ният бўлса пок,
Самога тикилган менинг кўзларим,
Юлдузларга қараб этайлик идрок,

Нақадар олису самовий манзил,
Нақадар яқину илохий манзил.
Дунё сайёхларин йўлини бергил,
Сенинг хузурингга ошиқса, кўнгил,

Оламга фарахбаш туйгулар тўлар,
Ёлғондан айтмасанг битта сўзни ҳам.
Манзил яқин бўлар, йўл яқин бўлар,
Самимий қалб ила босолсанг қадам.

Кўнгироқлар овози тинди,
Тўхтаб қолди бир лаҳза карвон.
Суқилгандай пинжига тунни,
Бир сават гул мисоли осмон.
Чарақлайди юлдузлар чаман,
Безовта от кишинар бесабр,
Ногоҳ ортга қайрилар сарбон —
Карвон тўхтаб қолди негадир...
Мизғиб қолган йўлдошлар бирдан,
Кўнгилларда шубҳа, хавотир,
Сергак тортиб қолар дафъатан —
Карвон тўхтаб қолди негадир...
Софинг тўлган кўнгиллар аро,
Безовталиш шарпаси дайдир —
Қароқчими, ҳайвонларми, ё...
Карвон тўхтаб қолди негадир...
Овоз бериб бир-бирларига,
Яна шовқин солишиб чўлга,
Тундан чиқиб сахар бағрига —
Кўнгироқлар чорлайди йўлга.

ЗАМИН
ТАШВИШЛАРИ

Замин ташвишлари оғир, заминдир,
Орзуларга суюнч тоғдир, заминдир,
Бу замин қанчалар оғир бўлса ҳам,
Елкамда тоғлару енгилдир қадам.

Беҳиштнинг боғлари нимадир, надир,
Хаёлим самовий боғлар ичрадир.
Дунёни ҳайратга солмоқ ҳеч гапмас,
Факат замин бўлса, замин бўлса бас.

ҚАДИМИЙ БОЗОР

Гувиллайди қадимиий бозор,
Сотувчи кўп харидордан ҳам.
Расталарда бўш жой йўқ, бекор,
Мана ташвиш, мана ғам-алам.

Бунда ҳасад сувтекин, бепул,
Неча турлик кибру ҳаволар.
Бу томонда расталар тўкин —
Ёлғон сўзу, ёлғон наволар.

Бунда савдонг бўлур бесамар —
На бир вафо, фидо бўлмагай.
Шод бўл, харид қилмасант агар —
Шод бўл, агар кўнглинг тўлмагай.

МЕРОС

Боболарнинг нигоҳларидан
Кўзларимнинг боқиши мерос,
Ўзбек бўлиб яралганимдан
Юрагимнинг ғурури мерос.

Момолардан қолган бу иффат,
Садоқату меҳрга тўлуғ,
Бардош қолмиш, қолмишдир тоқат,
Тоғу тошнинг сабридан улуғ.

Үтмиш сари юзлансан ҳаргиз —
Кўнгил ажаб сурурга тўлар.
Барчасидан мен учун азиз,
Шу муборак, шаффоғ туйгулар.

да. 36. Үтмишда китоб кўйиб ўқилган мослама.

БЎЙИГА: 38. Динимиздаги фарзлардан бири. 39. Ўгит, насиҳат. 40. Қадимда Европа мамлакатларида ҳисоб амалларини бажариша ишлатиладиган таҳтакач асбоб. 41. Адабий, илмий асар яратиш.

ЧАЙНВОРД

46. Саққисимон, ёпишқоқ модда. 47. Теридан ишланган идиш. 48. Тошкентнинг қадимиий номи. 49. Шоҳмот донаси. 50. Шамсия йил ҳисобидаги ой номи. 51. Спорт анжоми. 52. Оғирлик ўлчови. 53. Гўзалликни хис этиш. 54. Даҳраҳт. 55. Асар қисми. 56. Мевазор ва гулзор маскан. 57. Парранда. 58. Катта хона. 59. Мусиқа товушларининг ўзаро алоқа тизими. 60. Инжу. 61. Европадаги пойтаҳт шаҳар. 62. Металл. 63. Рақам. 64. Энг азиз неъмат. 65. Араб алифбосидаги ҳарф. 66. Нарсаларнинг тури. 67. Туркиядаги кўл. 68. Сув йўли. 69. Даҳр, Дунай ирмоғи. 70. Сўзлар воситасидаги фикр. 71. Куш аъзоси. 72. Хўл мева. 73. Таомга ишлатиладиган кимёвий модда. 74. «Шоҳнома» достони қаҳрамони. 75. Пул бирлиги. 76. Иссиклик. 77. Даҳраҳт. 78. Бўёқ. 79. Коинот. 80. Немис микробиолог олими. 81. Сопол идиш.

Фозилжон ОРИПОВ тузди.

Xullas...

«ГАЛАТОС» —
ЎЗГА
САЙЁРАЛИКЛАР
ПУЛИ

Ўзга сайёраликларга пул керакмикан?
Болгария космик тадқиқотлар фондидан вакиллари керак деб ҳисоблашмоқда. НУЖларни тадқиқ килишга бағишланган анжумандада софиалик олимлар «галакто́с»ни ишлаб чиқариш концепциясини тақдим этиши ҳамда Болгария Марказий банкидан планеталараро пулни рўйхатга олишни сўрашди. Оғирлиги уч грамм келадиган ушбу тангалар хром ва никел қоришмасдан иборат бўлиб, ҳозиргача 50 дона «галакто́с» тайёрланган. Аммо, ҳозирча уларни ҳеч ким ишлатгани йўқ.

«ЕВРОПА»ДА ҲАЁТ
БОРМИ?

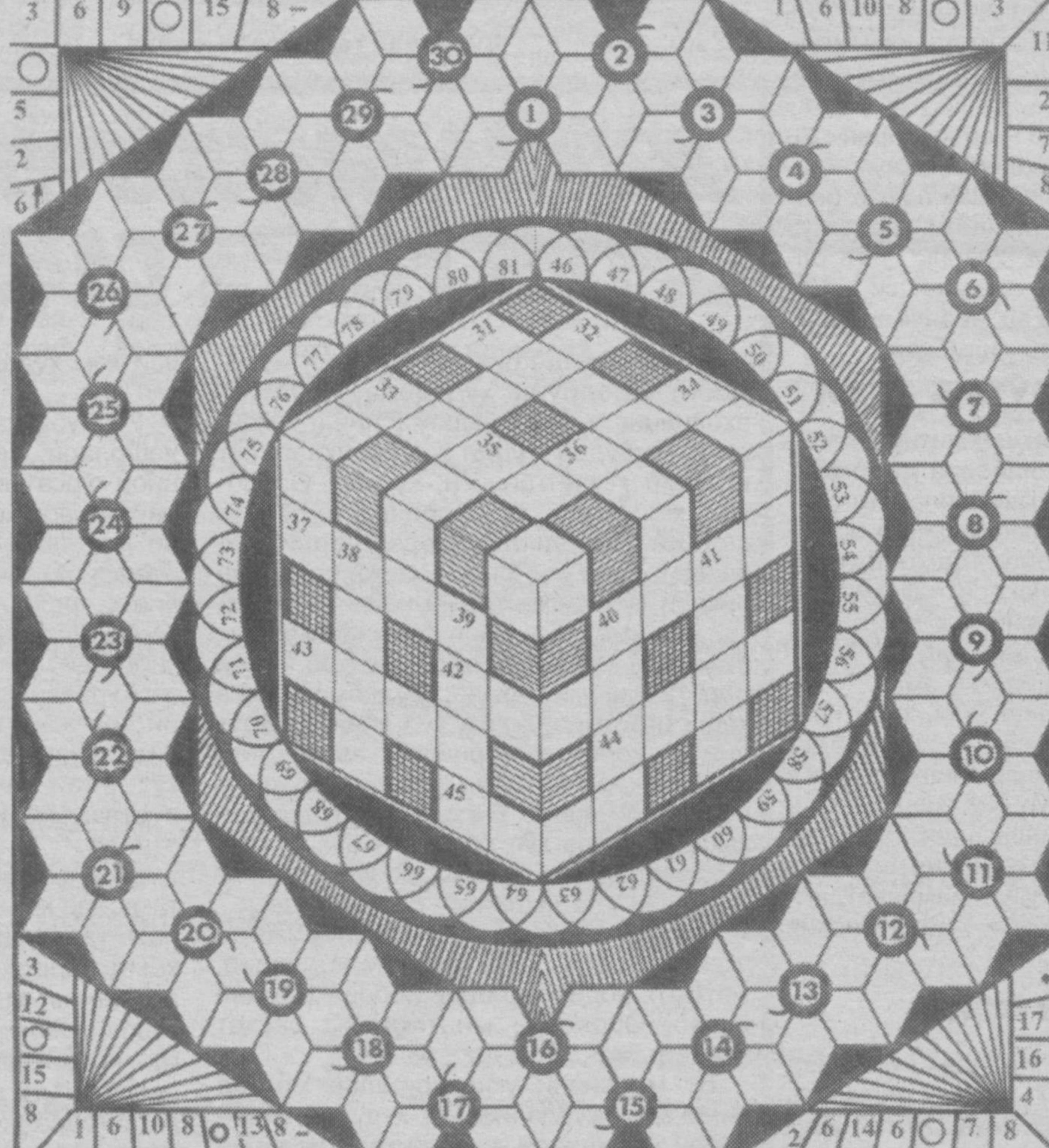
Юпитер сайёрасининг 15 та йўлдоши мавжуд бўлиб, шулардан бири «Европа» деб аталади. «Галилей» космик кемаси ушбу йўлдошдан тушириб келган суратларни олдинган суратлар билан солиширган калифорниялик олимлар йўлдош юзасидан 7,5 км чуқурликда сув мавжуд бўлиши мумкин, деб ҳисоблашмоқда. Суратларда тоғлар ҳам акс этган. Демак, деб ҳисоблашмоқда «Терминатор» губернаторлик қилаётган ўлка олимлари, «Европа»да қачонлардир сув бўлган, бу дегани, ҳаёт ҳам мавжуд бўлган.

ГЎРКОВЛАР
ТАНЛОВИ

Бекорчиликдан зерик кетганлар Екатеринбургда гўрковлар танловини ўюстириши. Профессионал гўрковлар иши тезлик ва 2x1x1,5 метр ўлчамдаги қабринг сифатлилиги мезонлари бўйича баҳоланди. 56 ёшли Владимир Сучков шундай қабрни бир ярим соатда ковлаб, 3000 рубл мукофотга сазовор бўлди. Шуни таъкидлаш лозимки, танлов янги очилган, ҳали ҳеч ким кўмилмаган қабристонда бўлиб ўтди.

ana shunaqa
gaplar

АЙЛАНМА КРОССВОРД

дирган тил. 43. Эрта тонг. 44. Электрод. 45. Дўппи, тўннинг четига тикиладиган тасма.

ЧАПГА: 32. Куч ўлчови бирлиги. 34. Баҳор гули.

**ДИАГОНАЛ БЎЙИЧА ВА
БЎЙИГА:** 33. Дилкаш, кўнглини яқин киши. 34. Рангдор қимматбахо тош, заргарлик ошёси. 35. Вулқондан отилиб чикувчи модда.

«Ма'rifat»дан материяларни кўчириб босиш таҳрирни рухсат билан амала ошириши шарт. Таҳрирнега юборилган материялар мувалифга қайтарилади.

© белгиси остида реклама материяллари берилади.

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, Ташкент,
Матбуотчилар кўчаси, 32.

E-mail: marifat@ars-inform.uz

ТЕЛЕФОНЛАР: масъул котиб — 133-99-15, олӣ таълим янтиклари бўлими, мактабгача ва мактабдан ташқари таълим янтиклари бўлими — 136-55-58, хатлар, маънавий ва сиёсий ҳаёт янтиклари бўлими — 136-54-23, умумий ўрга таълим янтиклари бўлими, ўқувчиликни касбга йўналтириш ва ўрга маҳсус таълим янтиклари бўлими — 136-54-03, реклама ва тарғибот бўлими — 136-54-69.

Баҳоси сутувда эркин нарҳда

Pentium IV компьютерида
Лилия БИНАШЕВА
ва Малоҳат ТОШОВА
саҳифалади.

«Шарқ» нашриёт-матбаа
акционерлик компанияси
босмахонаси.
Корхона манзили: «Буок Турон»
кўчаси 41-үй

Босишига топшириш вақти — 21.00.
Топширилди —

Ma'rifat

ТАЪСИС

ЭТУВЧИЛАР:

Ўзбекистон Ҳалқ таълими вазирлиги, Ўзбекистон
Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги, Таддим
ва фан ходимлари касаба ўюшмаси Марказий
Кўмитаси.

Бош муҳаррир:
Ҳалим САИДОВ

Таҳрир ҳайъати: Йўлдош АҲМЕДОВ,
Жуманазар БЕКНАЗОРОВ, Икром
БЎРИБОЕВ (бош муҳаррир ўринбосари),
Шукур ЖОНБОЕВ, Фахриддин
КАРИМОВ (масъул котиб), Курбонбай
МАТҚУРБОНОВ, Усмонали МУСАЕВ,
Абдусамат РАҲИМОВ (бош муҳаррирнинг
биричини ўринбосари), Хулкар ТЎЙМАНО-
ВА, Нурулан УСМОНОВ, Сайдулла
ҲАҚИМОВ, Ўткир ҲОШИМОВ

Газета Ўзбекистон Матбуот ва
ахборот агентлигига

№ 024 ракам билан 2003 йил
17 декабрда рўйхатга олинган.

ИНДЕКС: 149. Г-829.

Тирахи 21368. 1 3 4 5 6

Ҳажми 4 босма табок.

Офсет усулида босилган, қофоз
бичими А-3.

Навбатчи муҳаррир:

Нурлан УСМОНОВ.

Навбатчи:

Шерзод АҲМАТОВ.